

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра економіки та фінансів підприємства

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

Оцінка ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства

за матеріалами товариства з обмеженої відповідальністю
«МВ Стеллар», м. Тернопіль

Студента 2 курсу 1м групи,
денної форми навчання
спеціальності 051 «Економіка»,
спеціалізації «Економіка та
безпека підприємства»

Дорогого Петра
Валентиновича

Науковий керівник –
д-р. екон. наук, проф.

Бланк Ігор
Олександрович

Гарант освітньої програми
д-р екон. наук, проф.

Блакита Ганна
Владиславівна

Київ 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА..	6
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВО- ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «МВ СТЕЛЛАР» М. ТЕРНОПІЛЬ.....	16
2.1. Аналіз обсягів та динаміки фінансово-господарської діяльності ТОВ «МВ Стеллар» м. Тернопіль.....	16
2.2. Оцінка ефективності діяльності ТОВ «МВ Стеллар» м. Тернопіль..	25
2.3. Систематизація факторів, що впливають на фінансово- господарську діяльність ТОВ «МВ Стеллар» м. Тернопіль.....	30
РОЗДІЛ 3. ОБҐРУНТУВАННЯ НАПРЯМІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «МВ СТЕЛЛАР» М. ТЕРНОПІЛЬ.....	38
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	48
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	51
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. В умовах ринкової економіки для досягнення стійкої конкурентоспроможності, вирішення питання модернізації виробництва та забезпечення необхідного розміру прибутку потрібно запроваджувати ефективну систему оцінки ефективності господарсько-фінансової діяльності підприємства. Тобто забезпечити раціональний і економічно обґрунтований підхід до планування своєї діяльності, визначення фінансової і виробничої політики, аналізу оцінки отриманих результатів та пошуку способів їх поліпшення.

Для формування механізму якісного та ефективного управління ресурсами підприємства, необхідно дотримуватися принципів системності та комплексності, що стає особливо актуальним є у зв'язку із економічною та політичною нестабільністю у світі, глобалізацією бізнесу, збільшенням підприємницьких ризиків та жорсткістю конкуренції. Зважаючи на те, що в умовах ринкової економіки основний принцип діяльності підприємства полягає у прагненні максимізувати прибуток, тому отримання значної суми прибутку дає підприємству можливість постійного розвитку та вдосконалення, а отже, забезпечує конкурентними перевагами на ринку та стабільність функціонування; прибуток є основним джерелом приросту власного капіталу, а також рушійною силою і джерелом відновлення виробничих фондів і продукції, що випускається.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства завжди знаходилася у центрі уваги українських та зарубіжних учених-економістів. Питання методики оцінки ефективності фінансово-господарської діяльності досить широко висвітленим у роботах економістів різних періодів часу і наукових напрямків. Дані питання знайшли своє відображення у наукових роботах таких зарубіжних вчених, як Ван Марк Грем Браун [21], Мейер М. В. [16] та ін.

Дослідженням поняття ефективності фінансово-господарської діяльності, методів її оцінки займалися також і вітчизняні науковці, такі вчені, як Шегда А. В. [2], Покропивний С.Ф. [2], Власова Н. О. [8], Говорушко Т.А., Климаш Н.І.[37], та ін. Велика кількість існуючих розробок не дає єдиного підходу до оцінки ефективності діяльності підприємства, тому потребує подальшого вивчення.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є вивчення теоретичних питань оцінки ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства та визначення шляхів підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства. Мета випускної кваліфікаційної роботи реалізується шляхом виконання таких **завдань**:

- розглянути методологічні аспекти оцінки ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства;
- простежити динаміку основних показників фінансово-господарської діяльності ТОВ «МВ Стеллар» м. Тернопіль;
- здійснити оцінку ефективності діяльності ТОВ «МВ Стеллар» м. Тернопіль;
- простежити вплив факторів на фінансово-господарську діяльність ТОВ «МВ Стеллар» м. Тернопіль
- визначити напрямів підвищення ефективності та розробити план-прогнозу фінансово-господарської діяльності ТОВ «МВ Стеллар» м. Тернопіль;

Об'єктом дослідження є процес оцінювання ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства.

Предмет дослідження – теоретико-методологічні основи та методичні аспекти оцінки ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства .

Емпірична база дослідження. ТОВ «МВ Стеллар» зареєстровано у Тернопільській обл., місто Тернопіль, вул. Гріга, буд. 3. Основний вид

діяльності: 49.41 Вантажний автомобільний транспорт, статутний капітал - 144,134,873.66 грн. Автопарк підприємства налічує понад 200 транспортних засобів. ТОВ «МВ Стеллар» має довіру і визнання клієнтів завдяки наполегливій роботі та багаторічному досвіду.

Методологічна база дослідження – монографії, наукові статті вітчизняних та закордонних авторів з проблематики оцінювання ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства.

Інформаційною базою дослідження. Вихідними даними для виконання випускної кваліфікаційної роботи є законодавчі документи, що регламентують діяльність підприємств, спеціальна література з даної проблеми, матеріали бухгалтерської та статистичної звітності ТОВ «МВ Стеллар», результати опитування керівництва досліджуваного підприємства.

Методи дослідження. У ході дослідження застосовано загальнонаукові методи дослідження: індукції, дедукції, узагальнення, аналізу, зокрема спостереження, групування, статистичні методи обробки інформації, факторний аналіз. Обробку даних здійснено за допомогою електронно-обчислювальної техніки з використанням програмного продукту MS Excel.

Практична цінність. Практична значущість обраної теми зводиться до використання конкретних методик щодо оцінки ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства, а також обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на її підвищення.

Апробація результатів дослідження. За результатами дослідження була опублікована стаття на тему: «Методичні підходи до оцінки ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства» у збірнику наукових праць студентів. – К. КНТЕУ, 2020.

Структура роботи. Структурно випускна кваліфікаційна робота складається із вступу, 3 розділів, висновків та пропозиції, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах ринкової економіки метою будь-якого виробництва є одержання максимально можливого прибутку. За цих умов можуть здійснювати свою господарсько-фінансову діяльність тільки ті підприємства, які отримують від неї найвищий економічний результат. Ті ж підприємства, які працюють неефективно, низькорентабельно, тим більш збитково, - нежиттєздатні. Вони неминуче розоряються й припиняють своє існування. Отже, на кожному підприємстві необхідно виявляти наявність фактів безгосподарності, непродуктивних витрат, нерозумного вкладення коштів. Варто виявляти та включати в роботу підприємства резерви виробництва, раціонального й ефективного використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, природних багатств. В Україні функціонують сотні тисяч підприємств різних форм власності, які здійснюють свою діяльність відповідно до діючого у країні законодавства. Показники діяльності підприємств наведено на рис 1.1.

З рис.1.1 видно, що не дивлячись на те, що кількість суб'єктів господарювання зменшилась, результати діяльності покращувалися, так мали тенденцію до зростання показники чистого доходу від реалізації та чистого прибутку. Позитивна динаміка залишилась і у 2019 році, де спостерігається збільшення частки підприємств, що мали прибуток (рис 1.2.), що говорить про ефективність діяльності підприємств. Основним показником результату фінансово-господарської діяльності будь-якого підприємства - є фінансовий результат, прибуток або збиток.

Фінансові результати як мета господарювання, що припускає варіативність її досягнення, є мірою ефективності, що дозволяє обрати підприємству найбільш прийнятні напрямки розвитку. Тісний взаємозв'язок

фінансових результатів з усіма видами діяльності підприємства, їх залежність від стану та ефективності використання матеріальних і трудових факторів виробництва, ефективності системи управління визначає їхню високу значимість у системі оцінок торговельного підприємства. З іншого боку, цілеспрямований процес формування фінансових результатів впливає на загальну ефективність функціонування будь-якого підприємства.

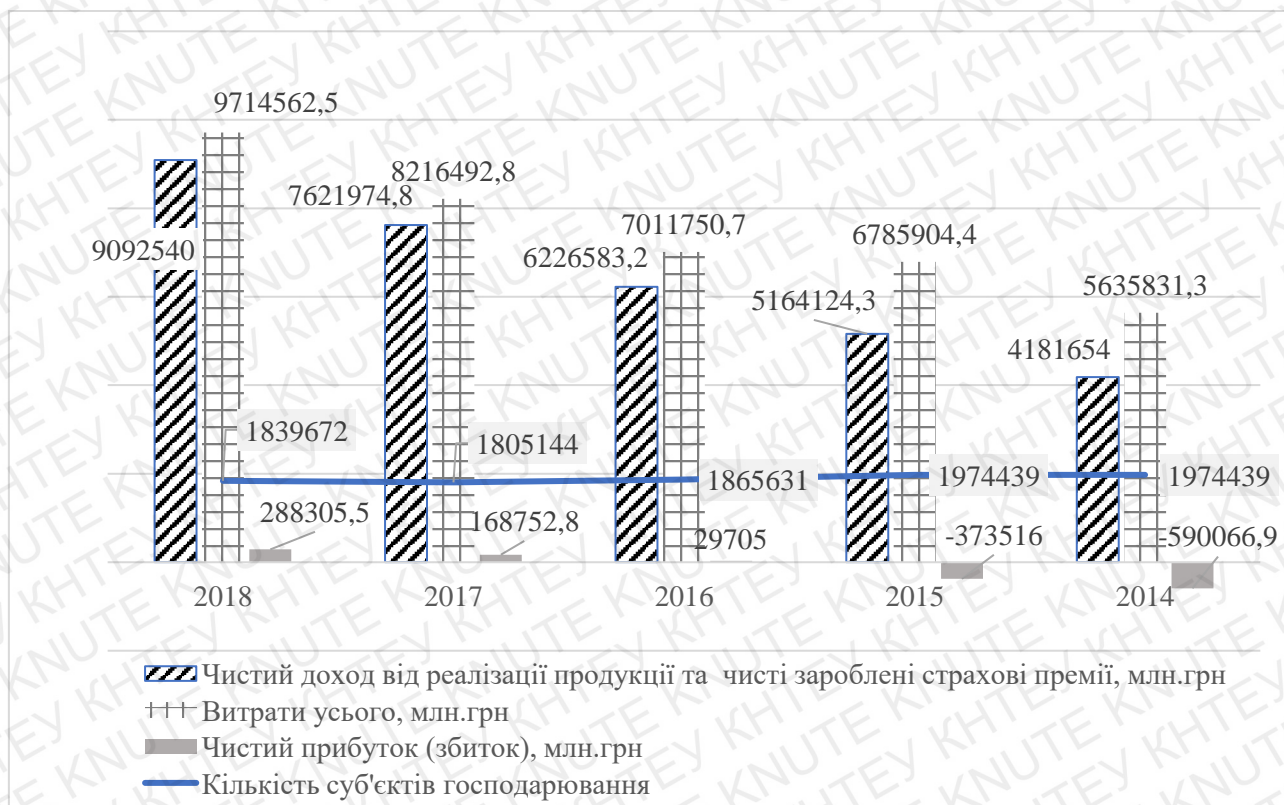

Рис.1.1. Показники діяльності підприємств
складено за даними Держкомстату України [1]

Таким чином, ефективне формування фінансових результатів – це такий варіант прийняття рішень щодо генерування доходів і оптимізації витрат, який забезпечує підвищення рівня ефективності підприємства в цілому.

Підприємства, у сучасних умовах, працюють на принципах господарської самостійності, матеріальної зацікавленості в результатах господарсько-фінансової діяльності й матеріальної відповідальності за ці результати. При цьому діяльність підприємств не може здійснюватися безконтрольно, без відповідної діагностики, тому що в роботі підприємств

можуть мати місце різні недоліки, помилки, невикористовуванні резерви, що знижують ефективність виробництва.

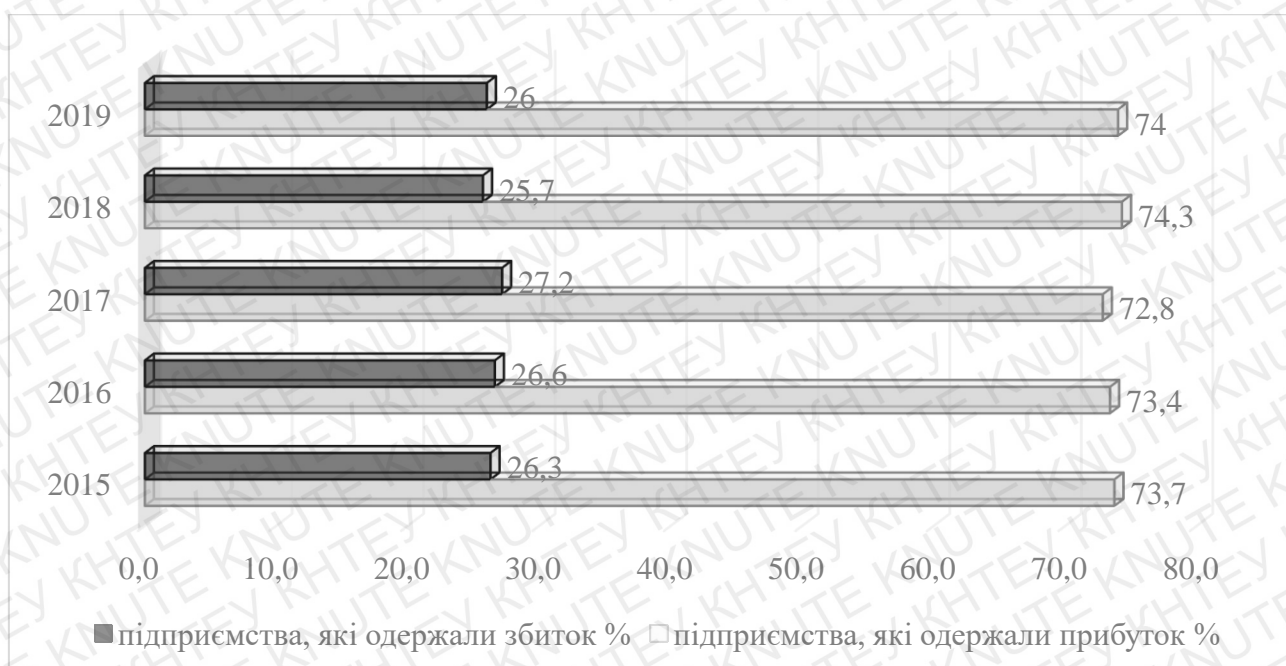

Рис 1.2. Частка підприємств, що отримала прибуток у 2015-2019рр, % складено за даними Держкомстату України [1]

Таким чином, реалізація ефективної ділової діяльності підприємства є запорукою успішної реалізації стратегії розвитку підприємства. Для того, щоб підприємство могло існувати на ринковій арені, воно повинно бути і ефективним, і ефектним.

Проблема оцінки ефективності виробництва посідає важливе місце в системі аналізу діяльності підприємства. Вона займає ключове положення в економічній теорії та практиці. Загальне поняття ефективності є досить широким і вживається в найрізноманітніших галузях. Розглянемо сутність категорії «ефективність» та основні підходи до її оцінки.

Шегда А.В. зазначає, що термін «ефект» у перекладі з латинської означає «результат». Отже, категорія «ефективність» інтерпретується як «результативність». Термін «ефект» має значення результату, наслідку зміни стану певного об'єкта, зумовленої дією зовнішнього або внутрішнього

фактора. Фактично оцінка ефективності виробництва підприємства полягає в визначенні його результатів [2].

У свою чергу Покропивний С.Ф., під ефективністю розуміють наступне [3, с 250]:

- конкретний і плановий результат (ефективність дії чого завгодно);
- відповідність фактичного результату чи процесу максимально можливим, очікуваним або ідеальним;
- наявність різних функцій та виконання завдань.

У сучасній науці та практиці ми можемо виділити підходи до концепції ефективності виробництва трьох типів:

- перевірена, що відображена в нормативних актах (методах, інструкціях тощо);
- що висвітлює питання обговорення, про які йдеться в літературі: вирішені, серед яких питання комплексного оцінювання діяльності невиробничих організацій.

Крім того, такі науковці, як Тебенко В. М. та Пономаренко Т.М. порівнюють поняття «ефективності» та «результативності» [4,5].

Згідно з дослідженнями Тебенко В. М. ефективність та результативність мають як спільність, так і відмінності. Автор вважає, що до загальних рис цих категорій належить той факт, що "їх оцінка має одну головну мету: керувати діяльністю підприємства на основі отриманих результатів, щоб збільшити ймовірність досягнення стабільного успіху (їх окрема оцінка не дозволяє досягти цієї мети)". А відмінності - при визначенні результативності, "результат оцінюється з точки зору порівняння його із запланованим значенням, отже, показник ефективності спрямований на підвищення, поліпшення результату". А при визначенні ефективності, у свою чергу, "результат оцінюється з точки зору порівняння його з витраченими ресурсами, тому показник ефективності спрямований на зниження витрат [4]

Друкер П. при характеристиці «ефективності» розглядає поняття «продуктивності». За словами П. Друкера, «продуктивність – це результат правильних дій; і ефективність обумовлена до того, що створюються ті самі речі. Перший і другі однаково важливі»[7, с. 316]. Отже, ефективність є однією з головних характеристик результативності управління діяльністю підприємства, що зумовлює необхідність її детального вивчення.

Головним критерієм ефективного функціонування підприємства слід вважати економічну ефективність. Таким чином, ефективність функціонування підприємства – це комплексна характеристика, яка відображає ступінь використання ресурсних витрат, спроможність досягати поставлених цілей і здатність до стійкої життєдіяльності в конкурентному ринковому середовищі. І саме різний рівень завдань управління підприємством зумовлює визначення ефективності як комплексу означених характеристик (рис. 1.3).

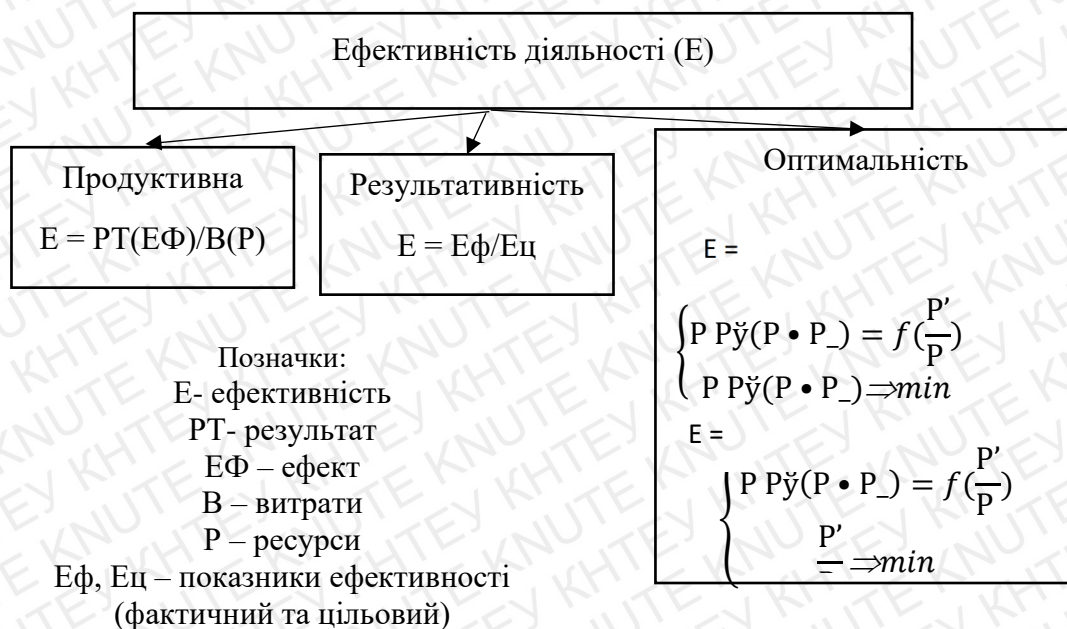

Рис. 1.3. Характеристики ефективності діяльності за різних завдань управління підприємством [8, с. 13]

Підвищення ефективності господарської діяльності підприємств позитивно впливає на економіку держави, формування доходів місцевих бюджетів, рівень добробуту населення.

Діяльність підприємства є процесом реалізації функцій підприємства за допомогою виконання певних видів робіт заради досягнення поставлених цілей і отримання очікуваного результату. Підприємство є складною соціально-економічною системою, в якій виділено ключові функціональні підсистеми: маркетингову, виробничу, фінансову, інноваційну і кадрову. Виходячи з цього ефективність управління діяльністю підприємства – комплексне поняття. Комплексність виявляється в тому, що ефективність проявляється через результати управління в різних функціональних підсистемах. Єдиного підходу як до визначення ефективності, так і до визначення ефективності управління діяльністю підприємства в науковій літературі не існує.

Найпоширенішими напрямками є визначення ефективності управління як співвідношення отриманого результату з витратами (ресурсами) діяльності підприємства; співвідношення отриманого результату з наміченими цілями. Але ці підходи до визначення ефективності не дозволяють встановити логічний взаємозв'язок між управлінням діяльністю підприємства та ефективністю управління діяльністю підприємства. Існують різні виміри ефективності діяльності підприємства, залежно від конкретної теоретичної моделі явищ та предметів, що вивчаються. Загальноприйнятими критеріями розгляду ефективності є два виміри, а саме економічна ефективність та виробнича ефективність [9].

Система показників ефективності управління підприємством узагальнено на основі даних [11, 12, 13.] та зображено на рис 1.4. Отже, найпоширенішими показниками ефективності виробництва є: продуктивність праці, рентабельність основних засобів, фондоддача, матеріалоемність тощо або їх модифікація. У цьому випадку ефективність виробництва оцінюється на

основі моделей, складених зі структурних показників, які не відображають ефективність виробництва всебічно, а характеризують тільки її окремі аспекти, компонентні явища, використання ресурсів.

Рис. 1.4. Показники ефективності діяльності підприємства
Розроблено автором за джерелами [11,12,13]

При оцінці ефективності фінансово-господарської діяльності використовуються різні методичні підходи. У науковій літературі ми можемо зустріти наступні підходи (рис. 1.5): Перший підхід – економічний, ще його називають традиційним, застосовується для визначення поточної ефективності основної діяльності організації.

Другий підхід – фінансовий, використовується для оцінки ефективності інвестиційних вкладень. В основу даного підходу входить співставлення витрат з ефектом грошових потоків.

Рис 1.5. Методичні підходи до оцінки ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства
 Розроблено автором за джерелами [14,15,16,17]

Третій підхід – доходний, базується на створенні ринкової вартості підприємства, відображаючи стратегічні цілі менеджменту, а саме задоволення потреб всіх зацікавлених сторін і підтримання балансу інтересів. Як зазначає Зварищук С., даний підхід ґрунтується на доходах, які є створені на перспективній вартості майна і показує в основному позицію покупця [15].

Четвертий підхід – процесний, побудований на посиленні співпраці між суб'єктами управління та інтенсифікації зав'язків між ними, так якщо покращити якість процесів, покращиться і кінцевий результат діяльності підприємства. Так, М. В. Мейер у роботі «Оцінка ефективності бізнесу» [16] пропонує оцінювати ефективність функціонування суб'єкта господарювання за допомогою процесно-орієнтованого аналізу рентабельності (Activity-Based Profitability Analysis, АВРА) – це методика оцінки ефективності, розроблена на основі принципів ФВА та збалансованої системи показників.

П'ятий підхід є комплексним, що включає в себе усіх перерахованих вище підходи. На наш погляд, у сучасних умовах, коли постійно та стрімко змінюється зовнішнє середовище підприємства не можна обмежуватися

тільки економічною стороною проблеми, тому до оцінки ефективності необхідно підходити комплексно.

Більшість науковців схиляються до комплексного методу оцінки ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства. Так, Панасенко О.В. [18], для оцінки ефективності пропонує використовувати економіко-математичні методи і моделі, зі застосуванням як можна більшої кількості показників, що характеризують діяльність підприємства. Велика кількість показників, з одного боку збільшує трудомісткість проведених розрахунків, а з іншого боку - підвищує якість інформаційної моделі, що

Тому пропонується методи оцінки ефективності функціонування підприємств з урахуванням різних факторів (Додаток Г,Д).

Отже, враховуючи вплив різних чинників сьогодення на адаптацію до потреб внутрішнього, європейського та міжнародного ринку, необхідно враховувати індивідуальний підхід до оцінки управління діяльністю підприємства, який передбачає специфіку діяльність суб'єкта господарювання

На підставі викладеного вище пропонується визначити ефективність виробничо-господарської діяльності підприємства як комплексну характеристику її розвитку, яка відповідно до критеріїв результативності, економічності та оптимальності відображає рівень досягнення цілей виробничо-господарської діяльності підприємства та визначити такі основні шляхи її підвищення:

- забезпечити збалансоване управління ліквідністю, доходністю та ризиком,
- забезпечити розрахунок резервів підвищення рентабельності;
- здійснювати комплекс заходів з поліпшення збуту продукції, підвищення конкурентоспроможності підприємства щодо асортименту, цін та якості пропонованої продукції;
- забезпечити ефективне управління капіталом;

- здійснювати управлінські рішення і дії, які повинні бути засновані на точних розрахунках, глибокому й всебічному економічному аналізі, бути науково обґрунтованими, мотивованими, оптимальними;
- виробляти стратегію й тактику розвитку підприємства, улаштовувати плани й управлінські рішення, здійснювати контроль за їхнім виконанням;
- оцінювати результати діяльності підприємства, його підрозділів і працівників.

Таким чином, ефективність господарської діяльності підприємства є одним із головних пріоритетів його розвитку, що забезпечує його життєздатність та конкурентоспроможність на ринку. Ефективність являє собою співвідношення результату господарської діяльності підприємства (ефекту) та засобів, що використані в процесі функціонування. Економічний ефект передбачає будь-який корисний результат, виражений у вартісній оцінці. Як корисний результат виступає прибуток або економія витрат і ресурсів. За своїм економічним змістом всі показники ефективності господарської діяльності підприємства являють відношення результату до витрат або ресурсів. Ефективність підприємства складна характеристика, і для того, щоб повноцінно проаналізувати діяльність підприємства, зробити вірні висновки про його стан, необхідно розглядати всі ці показники в сукупності

РОЗДІЛ 2

ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «МВ СТЕЛЛАР» М. ТЕРНОПІЛЬ

2.1. Аналіз обсягів та динаміки фінансово-господарської діяльності ТОВ «МВ Стеллар» м. Тернопіль

Діяльність транспортно-експедиційної компанії ТОВ «МВ Стеллар» ґрунтується на міжнародних стандартах перевезення вантажів. Автопарк підприємства налічує понад 200 транспортних засобів. ТОВ «МВ Стеллар» має довіру і визнання клієнтів завдяки наполегливій роботі та багаторічному досвіду.

До основних переваг ТОВ «МВ Стеллар», можна віднести наступні [23]:

- Багаторічний досвід в сфері міжнародних перевезень і успішна практика перевезень специфічних продуктів (більше 17 років);
- Компетентність в питаннях перевезень вантажів з високим рівнем ризику;
- Страхування і повна відповідальність за збереження вантажів;
- Інформаційний супровід клієнта;
- Необмежена географія перевезень;
- Оновлення технічної база та регулярне підвищення кваліфікації персоналу;
- Прозорі і чесні домовленості з працівниками, замовниками та партнерами;
- з 2010 р - сертифіковані відповідно до стандарту ISO9001: 2008;
- з 2012 р - сертифіковані відповідно до стандарту ISO22000: 2005 (НАССР).

Важливе місце в оцінці діяльності підприємства займає аналіз господарсько-фінансової діяльності, який дає можливість оцінити результати діяльності та визначити перспективи подальшого розвитку.

Для досягнення поставленої мети в процесі проведення аналізу вирішуються наступні завдання [25]:

- перевірка виконання плану з чистого фінансового результату;
- оцінка зміни прибутку в динаміці за кілька років з метою виявлення її закономірностей і тенденцій;
- визначення впливу факторів на зміну валового прибутку як основної складової операційного прибутку.

Розглянемо динаміку результатів діяльності ТОВ «МВ Стеллар» за три роки на основі даних фінансової звітності підприємства (додаток Б)(табл 2.1.)

Таблиця 2.1.

**Динаміка фінансових результатів ТОВ «МВ Стеллар» за 2017-2019 рр,
тис.грн**

Показники	2017	2018	2019	Темпи росту 2018 до 2017, %	Темпи росту 2019 до 2018, %	Темпи росту 2019 до 2017, %
1	2	3	4	5	6	7
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	197753	215651	180044	109,05	83,49	91,04
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	180640	206550	159924	114,34	77,43	88,53
Валовий: прибуток	17113	9101	20120	53,18	221,07	117,57
Інші операційні доходи	19336	28855	17410	149,23	60,34	90,04
Адміністративні витрати	11461	11097	11464	96,82	103,31	100,03
Витрати на збут	646	705	741	109,13	105,11	114,71
Інші операційні витрати	7876	15178	17273	192,71	113,80	219,31
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	16466	10976	8052	66,66	73,36	48,90
Інші фінансові доходи	89	5	5	5,62	100,00	5,62
Інші доходи	336	19802	23843	5893,45	120,41	7096,13

Продовження табл. 2.1

1	2	3	4	5	6	7
Фінансові витрати	8536	10666	4525	124,95	42,42	53,01
Інші витрати	8315	16019	26686	192,65	166,59	320,94
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	40	4098	689	10245,00	16,81	1722,50
Чистий фінансовий результат: прибуток	40	4098	689	10245,00	16,81	1722,50

Як видно з табл. 2.1. ТОВ «МВ Стеллар» у 2018 році мав стрімке зростання показників діяльності, що пов'язане з отриманням безвізового режиму з країнами ЄС, та зростання кількості перевезень у ці країни. Але у 2019 році, спостерігаємо погіршення результатів роботи підприємства, такому становищу сприяли проблеми, що виникли наприкінці 2019 році, коли підприємство зіткнулося з дефіцитом дозволів на перевезення до країн ЄС, а також у зв'язку зі зниженням курсу іноземної валюти (рис 2.1).

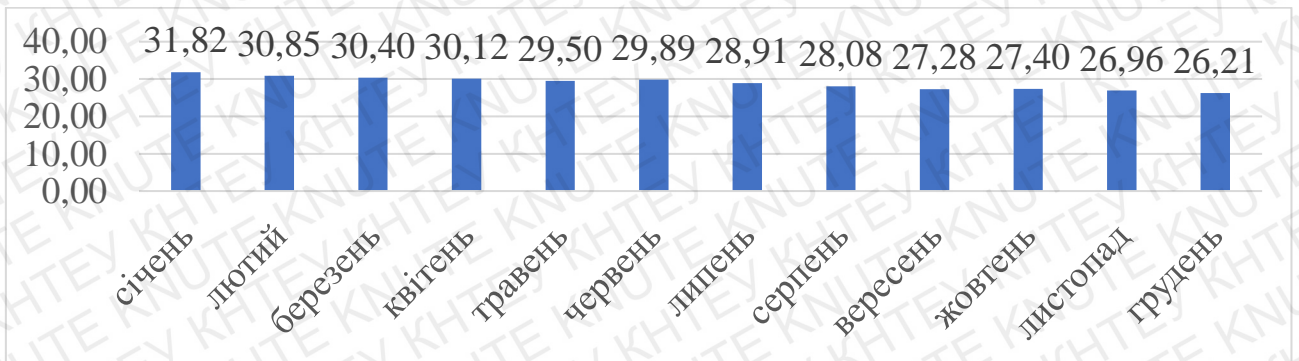

Рис. 2.1. Динаміка курсу євро у 2019 році до національної валюти [5]

Як повідомляв Укрінформ, у 2019 році Польща знизилася кількість дозволів для перевезень до Польщі або транзитом через Польщу українських вантажів до 160 тис. Тоді як у 2018 році Польща видала Україні 260 тис. таких дозволів [26]. Розглянемо більш детально доходи підприємства (табл 2.2, табл.2.4, рис 2.2)

Таблиця 2.2.

Динаміка доходів ТОВ «МВ Стеллар» за 2017-2019 рр, тис .грн

Показники	2017	2018	2019	Абсолютний приріст 2018 до 2017	Абсолютний приріст 2019 до 2018
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	197753	215651	180044	17898	-35607
Інші операційні доходи	19336	28855	17410	9519	-11445
Інші фінансові доходи	89	5	5	-84	0
Інші доходи	336	19802	23843	19466	4041
Разом доходи	217514	264313	221302	46799	-43011

Дані табл. 2.2. засвідчують, що за період 2017-2019рр. доходи підприємства мали різну динаміку, у 2018 році вони зростали, а у 2019 році зменшились. В основному формування доходів відбулося за рахунок реалізації товарів та послуг, та інших операційних доходів. Починаючи з 2018 року зростають інші доходи підприємства.

Таблиця 2.3.

Динаміка структури доходів ТОВ «МВ Стеллар» за 2017-2018 рр, %

Показники	2017	2018	2019	Абсолютний приріст 2018 до 2017	Абсолютний приріст 2019 до 2018
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	90,92	81,59	81,4	-9,33	-0,23
Інші операційні доходи	8,89	10,92	7,9	2,03	-3,05
Інші фінансові доходи	0,04	0,00	0,0	-0,04	0,00
Інші доходи	0,15	7,49	10,8	7,34	3,28
Разом доходи	100	100	100	x	x

Що стосується структури доходів (рис 2.1.), то вона суттєво не змінюється, більшу частку складають доходи від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг). Але спостерігається з року в рік зменшення її частки.

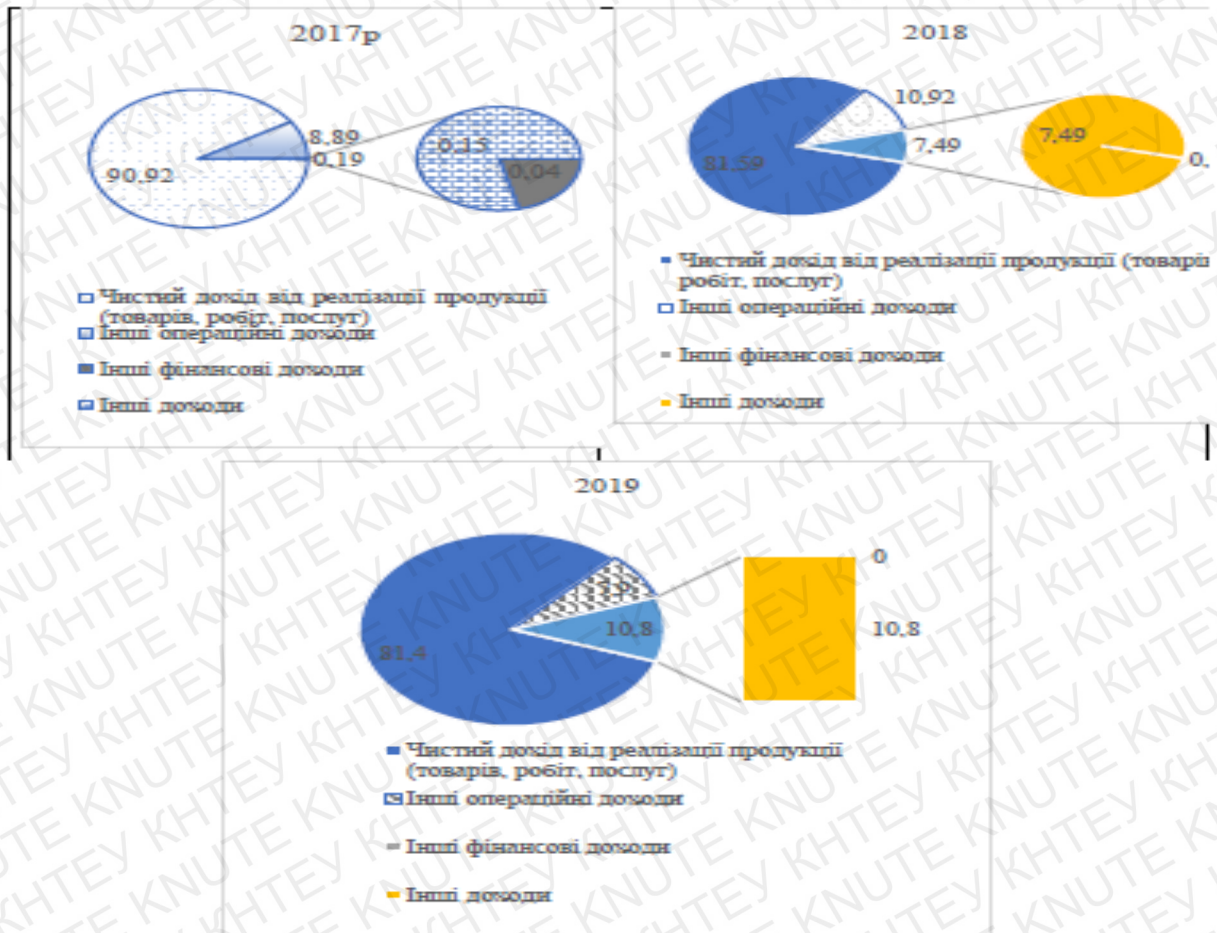

Рис 2.2. Структура доходів ТОВ «МВ Стеллар»

Щодо частки інших операційних доходів, то вона знаходиться у межах 7 – 10%. За останній рік відбувається зростання частки інших доходів, в основному за рахунок продажу необоротних активів підприємства, що було пов'язане з погіршенням умов введення бізнесу та спричинило необхідність зменшити кількість рухомого майна підприємства.

Тепер розглянемо витрати підприємства, їх динаміку та структуру (табл 2.4, 2.5 рис 2.3.).

Таблиця 2.4.

Динаміка складу витрат ТОВ «МВ Стеллар» за 2017-2019 рр, тис.грн

	2017	2018	2019	Абсолютний приріст, 2018 до 2017	Абсолютний приріст 2019 до 2018
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	180640	206550	159924	25910	-46626
Адміністративні витрати	11461	11097	11464	-364	367
Витрати на збут	646	705	741	59	36
Інші операційні витрати	7876	15178	17273	7302	2095
Фінансові витрати	8536	10666	4525	2130	-6141
Інші витрати	8315	16019	26686	7704	10667
Разом витрат	217474	260215	220613	42741	-39602

Як видно з табл. 2.4. абсолютні значення витрат у 2018 році зросли у порівнянні з 2017 році, але у 2019 році вони знизились. Спостерігається зменшення собівартості продукції та фінансових витрат, але що стосується інших операційних витрат та інших витрат, то ми спостерігаємо їх зростання.

Таблиця 2.5.

Динаміка структури витрат ТОВ «МВ Стеллар» за 2017-2019 рр, %

Показники	2017	2018	2019	Абсолютний приріст, 2018 до 2017	Абсолютний приріст 2019 до 2018
1	2	3	4	5	6
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	83,06	79,38	72,49	-3,69	-6,89
Адміністративні витрати	5,27	4,26	5,20	-1,01	0,93
Витрати на збут	0,30	0,27	0,34	-0,03	0,06
Інші операційні витрати	3,60	5,83	7,83	2,23	2,00
Фінансові витрати	3,93	4,10	2,05	0,17	-2,05

Продовження табл. 2.5

1	2	3	4	5	6
Інші витрати	3,82	6,16	12,10	2,33	5,94
Разом витрат	100	100	100	x	x

Щодо структури витрат (табл.2.5, рис 2.3), то основну частку складає собівартість продукції (понад 70%), друге місце у структурі займають інші операційні витрати та інші витрати. Їх частка у 2017 році була меншою за адміністративні витрати, але у 2018 році ситуація змінюється на користь останніх. Щодо фінансових витрат, то їх частка у 2019 році зменшилась майже удвічі.

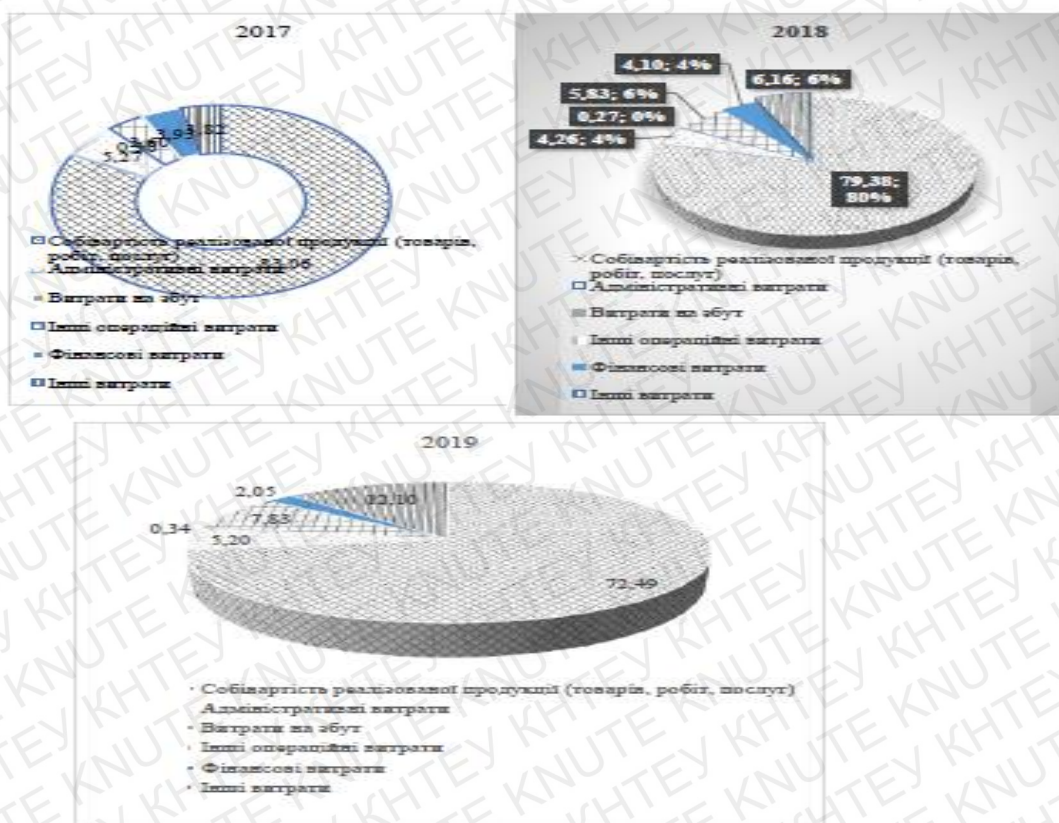

Рис 2.3. Структура витрат ТОВ «МВ Стеллар» за 2017-2019р

Використовуючи дані табл. 2.2. та 2.5. проаналізуємо рівень і динаміку сумарних значень доходів, витрат та чистого прибутку ТОВ «МВ Стеллар» (табл 2.6).

Дані таблиці 2.6 свідчать, що темпи приросту фінансового результату, прибутку у 2019 році порівняно з 2017 роком були значно вищі ніж темпи росту доходів та витрат підприємства, що зумовлено вищими темпами приросту доходів підприємства. Але у період 2018-2019 років спостерігаються негативні тенденції, що привели до погіршення результатів діяльності та вплинули на зменшення прибутку підприємства.

Таблиця 2.6.

Динаміка доходів, витрат та фінансового результату ТОВ «МВ Стеллар» за 2017-2019рр.

Показники	2017	2018	2019	Абсолютний приріст, 2019 до 2017,	Темп росту, 2019 до 2017,	Абсолютний приріст, 2019 до 2018,	Темп росту, 2019 до 2018,
	тис.грн	тис.грн	тис.грн	тис. грн	%	тис. грн	%
Разом доходи	217512	264313	221302	3790	101,74	-43011	83,73
Разом витрат	217474	260215	220613	3139	101,44	-39602	84,78
Фінансовий результат, прибуток	38	4098	689	651	1813,16	-3409	16,81

Здійснимо аналіз фінансового стану, що є важливим елементом загального економічного аналізу діяльності підприємства (табл. 2.7, 2.8.).

Таблиця 2.7.

Динаміка обсягу активів ТОВ «МВ Стеллар» за 2017-2019рр., тис.грн

Показники балансу	2017	2018	2019	Абсолютний приріст 2019 до 2017	Абсолютний приріст 2019 до 2018
Актив					
Необоротні активи	114673	110400	85689	-28984	-24711
Оборотні активи	202114	191178	208344	6230	17166
Баланс	316787	301578	294033	-22754	-7545
Пасив					
Власний капітал	46830	67471	162030	115200	94559

Продовження табл. 2.7

1	2	3	4	5	6
Довгостро-кові зобов'язання	202404	194326	69138	-133266	-125188
Поточні зобов'язання	67553	39781	62865	-4688	23084
Баланс	316787	301578	294033	-22754	-7545

За даними агрегованого порівняльного аналітичного балансу складеного за балансом ТОВ «МВ Стеллар» (Додаток А), можемо зазначити, що за період 2017-2019 року вартість майна зменшилась на 7%, що зумовлено зменшенням необоротних активів підприємства.

Таблиця 2.8.

Динаміка структури активів ТОВ «МВ Стеллар» за 2017-2019рр, %.

Показники балансу	2017	2018	2019	Абсолютний приріст 2019 до 2017	Абсолютний приріст 2019 до 2018
Актив					
Необоротні активи	36,20	36,61	29,14	-7,06	-7,46
Оборотні активи	63,80	63,39	70,86	7,06	7,46
Баланс	100	100	100	x	x
Пасив					
Власний капітал	14,78	22,37	55,11	40,32	32,73
Довгострокові зобов'язання	63,89	64,44	23,51	-40,38	-40,92
Поточні зобов'язання	21,32	13,19	21,38	0,06	8,19
Баланс	100	100	100	x	x

Зміни відбулися і структурі майна підприємства, так у структурі активів зменшилась частка необоротних активів, а в структурі пасивів значно збільшилась частка власного капіталу підприємства.

Отже, з проведеного аналізу господарсько-фінансової діяльності можемо зазначити, що підприємство є досить успішним та конкурентоспроможним на ринку України та займає лідируючі позиції. Але

за останній рік, ми можемо спостерігати погіршення показників на підприємстві, на які вплинули негативно як політичні так і економічні фактори.

2.2. Оцінка ефективності діяльності ТОВ «МВ Стеллар» м. Тернопіль

Зважаючи на велике значення, що має для підприємства ефективність, для її оцінки використовуватися велика кількість показників, що характеризують діяльність підприємства. Оцінку показників ефективності почнемо з аналізу ділової активності підприємства, так як ділова активність підприємства в широкому розуміння – це господарська діяльність суб'єкта господарювання, сукупність його дій, спрямованих на забезпечення динамічності свого розвитку, досягнення поставлених цілей, ефективне використання виробничого потенціалу, розширення ринків збуту продукції [24].

Найзагальнішими абсолютними показниками, за яким можна зробити достатньо інформативні висновки щодо тенденцій розвитку підприємства, його ділової активності, є обсяг капіталу інвестованого в діяльність підприємства, обсяг доходу від реалізації продукції, та прибуток. Для цього необхідно зіставити темпи зміни цих показників за декілька періодів. Їх зростання в динаміці оцінюється як позитивна тенденції. Оптимальним вважають наступне співвідношення темпів зростання названих показників[24]:

$$T_p > T_d > T_a > 100\% , \quad (2.1.)$$

де T_p – темп зростання прибутку, T_d – темп зростання доходу від реалізації продукції; T_a – темп зростання вартості активів.

Це співвідношення ще називають «золотим правилом економіки підприємства». Нерівність $T_a > 100\%$ означає, що економічний потенціал підприємства поліпшується, масштаби діяльності зростають. Нерівність $T_d >$

Та свідчить про те, що темпи зростання доходу від реалізації продукції вищі за темпи зростання економічного потенціалу, тобто на кожну гривню додатково вкладеного капіталу підприємство отримає більше, ніж одну гривню віддачі. Нерівність $T_p > T_d$ вказує на те, що темпи зростання прибутку перевищують темпи зростання доходу від реалізації та темпи зростання економічного потенціалу. Для забезпечення такого співвідношення витрати виробництва повинні зменшуватися, а активи підприємства використовуватися більш ефективно. Оцінимо співвідношення темпів зростання чистого прибутку, доходу і капіталу вкладеного у майно ТОВ «МВ Стеллар» (табл. 2.6).

Як видно з наведених у табл. 2.9. Показників, співвідношення темпів зростання основних абсолютних характеристик ділової активності підприємства за перший період аналізу ($10245 > 109,05 < 117,72 > 100\%$) не є оптимальним, але є позитивним, так як темпи зростання перевищують 100%. Нажаль у другому періоді показники значно погіршились, чому сприяло погіршення економічного розвитку в Україні, політичні та міжнародні фактори.

Проведемо більш детальний аналіз ділової активності підприємства за допомогою відносних показників ділової активності підприємства (додаток В). Ця група коефіцієнтів вказує на ефективність використання активів підприємства, послідовність політики управління виробничими запасами та запасами готової продукції і т.д. Підвищення інтенсивності використання основних елементів активів є позитивною тенденцією, адже вивільнена частина фінансових ресурсів може бути спрямована за іншими напрямками [28].

Таблиця 2.9.

**Динаміка основних фінансових показників діяльності ТОВ «МВ
Стеллар» за 2017-2019 рр.**

Показники	2017	2018	2019	Темпи росту (2018 до 2017), %	Темпи росту (2019 до 2018), %
Середньорічна сума інвестованого капіталу (середньорічна вартість активів), тис.грн	262651,5	309182,5	297815	117,72	96,32
Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн	197753	215651	180044	109,05	83,49
Чистий фінансовий результат (прибуток), тис.грн	40	4098	689	10245,00	16,81

Проаналізуємо основні показники ділової активності ТОВ «МВ Стеллар» (табл. 2.10 та 2.11).

Таблиця 2.10

Динаміка показників оборотності активів ТОВ «МВ Стеллар»

Показники	2017	2018	2019	Абсолютни й приріст (2018 до 2017)	Абсолютний приріст (2019 до 2018)
1. Коефіцієнт оборотності активів	0,753	0,697	0,605	-0,06	-0,09
2. Фондовіддача	2,59	2,00	1,94	-0,6	-0,1
3. Коефіцієнт оборотності запасів	8,57	16,80	23,70	8,2	6,9
4. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборогованості	3,70	3,27	2,36	-0,4	-0,9
5. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	4,29	6,11	6,32	1,8	0,2
6. Коефіцієнт оборотності власного капіталу	5,61	3,77	1,57	-1,8	-2,2

Як видно з наведених у табл. 2.10 результатів розрахунків, значення і динаміка більшості показників ділової активності оцінюються негативно. Активи і окремі їх елементи (основні засоби, дебіторська заборгованість) сповільнили свою оборотність. Дещо зросла оборотність запасів.

Таблиця 2.11

**Динаміка показників тривалості обороту активів та капіталу ТОВ
«МВ Стеллар» за 2017-2018 рр**

Показники	2017	2018	2019	Абсолютний приріст (2018 до 2017)	Абсолютний приріст (2019 до 2018)
1. Середня тривалість обороту запасів, днів	41,99	21,43	15,19	-20,6	-6,2
2. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	3,70	3,27	2,36	-0,4	-0,9
3. Середня тривалість обороту дебіторської заборгованості, днів	97,22	109,97	152,46	12,8	42,5
4. Середня тривалість обороту кредиторської заборгованості, днів	83,97	58,94	57,01	-25,0	-1,9
5. Тривалість операційного циклу	139,21	131,40	167,65	-7,8	36,3
6. Тривалість фінансового циклу	55,24	72,46	110,65	17,2	38,2
7. Період окупності власного капіталу	64,23	95,40	229,46	31,2	134,1

Різко відрізнялися у звітному періоді (майже у двічі) значення коефіцієнтів оборотності дебіторської й кредиторської заборгованості, а середня тривалість дебіторської заборгованості майже на 100 днів перевищила кредиторську. Що свідчить про порушення платіжної дисципліни з боку дебіторів підприємства. Погіршився і коефіцієнт оборотності власного капіталу, хоча середня вартість власного капіталу зросла. Зростає також тривалість операційного та фінансового циклу підприємства. Основними факторами, що спричинили погіршення ділової активності підприємства,

були: суттєве зниження чистого доходу підприємства, зростання обсягів дебіторської заборгованості.

Узагальнюючими показниками ефективності підприємства є показники рентабельності діяльності (додаток Д).

Рентабельність - відносна характеристика фінансового результату діяльності підприємства, що комплексно відображає ефективність використання ним матеріальних, трудових і фінансових ресурсів [24].

Результати аналізу рентабельності діяльності підприємства є одним з відправних пунктів використання нормативного методу планових розрахунків і базою оцінки ефективності розробленого плану формування валового, операційного та чистого прибутку.

Здійснено аналіз рентабельності ТОВ «МВ Стеллар» (табл 2.12).

Таблиця 2.12

**Динаміка показників рентабельності ТОВ «МВ Стеллар»
за період 2017-2019 рр**

Показники	2017	2018	2019	Абсолютний приріст	
				(2018 до 2017)	(2019 до 2018)
1	2	3	4	5	6
1.Рентабельність продукції за валовим прибутком	9,47	4,41	12,58	-5,07	8,17
2. Рентабельність продукції за операційним прибутком	9,12	5,31	5,03	-3,80	-0,28
3.Рентабельність операційної діяльності	8,55	4,77	4,26	-3,78	-0,51
4.Рентабельність звичайної діяльності	0,02	1,70	0,36	1,68	-1,35
5. Валова рентабельність продажу	8,65	4,22	11,18	-4,43	6,95
6.Операційна рентабельність продажу	8,33	5,09	4,47	-3,24	-0,62
7.Чиста рентабельність продажу	0,02	1,90	0,38	1,88	-1,52
8.Рентабельність активів	0,02	1,33	0,23	1,31	-1,09
9.Рентабельність власного капіталу	0,11	7,17	0,60	7,06	-6,57

Продовження табл. 2.12

1	2	3	4	5	6
10. Рентабельність оборотних активів	0,02	2,08	0,34	2,06	-1,74
11. Рентабельність виробництва за операційним прибутком	21,60	10,19	8,66	-11,42	-1,53

Аналіз рентабельності ТОВ «МВ Стеллар» показав, що підприємство є рентабельним, але за період, що розглядається, ці показники погіршуються, в основному за рахунок зовнішніх факторів, на які підприємство не може вчасно зреагувати.

Отже, оцінка ефективності діяльності ТОВ «МВ Стеллар» показала, що підприємство є ефективним не дивлячись на погіршення показників. Також можемо зазначити, що для усунення негативних тенденцій підприємство має всі необхідні ресурси та запаси фінансової міцності.

2.3. Систематизація факторів, що впливають на ефективність фінансово-господарської діяльності ТОВ «МВ Стеллар» м. Тернопіль

Результативність діяльності підприємства безпосередньо залежить від його здатності успішно реагувати на різноманітні впливи зовнішніх і внутрішніх факторів. При цьому в ході вирішення завдань різного рівня необхідно чітко розмежовувати фактори, непідвладні контролю з боку підприємства та фактори, на які підприємство впливати не в змозі. Одним з найпоширеніших методів, які оцінюють комплексно внутрішні і зовнішні чинники, є SWOT-аналіз. Він також є обов'язковим попереднім етапом при складанні будь-якого рівня стратегічних і маркетингових планів підприємства. Здійснено SWOT-аналіз ТОВ «МВ Стеллар», яке працює в сфері міжнародних вантажних перевезень. Для визначення сильних і слабких сторін транспортних послуг підприємства проведемо порівняльний аналіз внутрішніх ресурсів

підприємства з ключовими конкурентами, результати якого представлені в табл.2.13.

Таблиця 2.13

Аналіз сильних і слабких сторін діяльності ТОВ «МВ Стеллар»

Фактори	Краще, ніж у конкурентів	Гірше, ніж у конкурентів
Досвід роботи на ринку	+	
Клієнтська база	+	
Парк ТЗ	+	
Кваліфікованість персоналу	+	
Інформаційне забезпечення	+	
Ціни на послуги, що надаються	+	
Система професійного навчання і перепідготовки кадрів	+	
Наявність системи знижок	+	+
Маркетингова політика	+	+

Проведений аналіз дозволив сформулювати наступні висновки. Сильними сторонами підприємства є:

- багаторічний досвід роботи на ринку транспортних послуг (більше 20 років);
- напрацьована клієнтська база;
- новий і досить великий парк транспортних засобів (близько 200 одиниць) моделей MAN, DAF, MERCEDES-BENZ сучасної конфігурації;
- команда висококваліфікованих фахівців. Наявність співробітників зі знанням іноземних мов, за допомогою яких здійснюється безпосередня робота (переговори) з іноземними клієнтами;
- можливість професійного навчання та підвищення кваліфікації працівників і службовців підприємства в асоціації міжнародних автомобільних перевізників.

Для виявлення значущості впливу кожного фактора на діяльність підприємства, що аналізується було проведено кількісний SWOT – аналіз. Результати даного аналізу представлені в табл. 2.14.

Таблиця 2.14

Кількісний SWOT - аналіз ТОВ «МВ Стеллар»

Фактори	Ваговий коефіцієнт	Оцінка фактора	Вагова середня
1	2	3	4
Сильні сторони			
Багаторічний досвід роботи на ринку транспортних послуг	0,134	4	0,536
Напрацьована клієнтська база	0,098	3,4	0,3332
Новий і досить великий парк рухомого складу	0,167	4,8	0,8016
Команда висококваліфікованих Фахівців	0,157	4,8	0,7536
Можливість професійного навчання та підвищення кваліфікації працівників	0,086	3	0,258
Використання сучасних інформаційних програм	0,135	4	0,54
Гарантований термін доставки і схоронність вантажів	0,091	4,6	0,4186
Наявність ремонтних майстерень	0,132	3,2	0,4224
Всього	1	31,8	4,0634
Слабкі сторони			
Сильна залежність від вимог постійних клієнтів	0,369	4,8	1,772
Прості ТЗ через неритмічність отримання замовлень	0,323	4,2	1,357
Слабка маркетингова політика	0,308	4	1,231
Всього	1	13	4,360
Можливості			
Державна підтримка транспортної галузі	0,166	4,8	0,796
Диверсифікація послуг, що надаються	0,124	3,6	0,448
Динаміка курсів валют	0,130	3,75	0,486
Можливість завоювання нових ніш на ринку	0,131	3,8	0,499
Поява та розвиток нових технологій перевезень та інформаційне забезпечення	0,138	4	0,553
Зростання галузі	0,078	2,25	0,175
Інвестиційна привабливість	0,112	3,25	0,363
Прискорення технологічного та інформаційного прогресу	0,121	3,5	0,423

Продовження табл. 2.14

1	2	3	4
Всього	1	28,95	3,744
Загрози			
Адміністративні бар'єри входу на зовнішні ринки	0,164	4,5	0,736
Політична ситуація	0,145	4	0,582
Заборона на міжнародні перевезення	0,116	3,2	0,372
Ринкова конкуренція на ринку транспортних послуг	0,109	3	0,327
Зростаючі ціни на паливо і ПММ	0,102	2,8	0,285
Зміна кліматичних умов	0,091	2,5	0,227
Сезонність перевезень	0,145	4	0,582
Посилення екологічних норм для транспортних підприємств.	0,127	3,5	0,445
Всього	1	27,5	3,557

На основі наведеного вище аналізу можна виділити фактори, вплив яких на результати діяльності підприємства найбільш виражено (рис 2.4.).

Так, на думку експертів, найбільш значущими сильними сторонами підприємства є: багаторічний досвід роботи на ринку, новий і досить великий парк ТЗ, команда висококваліфікованих фахівців, використання сучасних інформаційних програм для підтримки безперервного зв'язку з водієм, а також гарантований термін доставки і збереження вантажів.

<p>Можливості: можливість завоювання нових ніш на ринку; поява і розвиток нових технологій перевезень та інформаційного забезпечення</p>	<p>Загрози: Зростання цін па паливо; адміністративні бар'єри входу на зовнішні ринки, політична ситуація і сезонність перевезень; динаміка курсів валют</p>
<p>Сильні сторони: багаторічний досвід роботи на ринку; новий, великий парк транспортних засобів; широка клієнтська база; Кваліфікований персонал; Хороша репутація</p>	<p>Слабкі сторони: сильна залежність від вимог постійних клієнтів; простої транспортних засобів через неритмічність отримання замовлень; слабка маркетингова політика</p>

Рис. 2.4. Матриця SWOT – аналіз ТОВ «МВ Стеллар»

Серед слабких сторін виділяється сильна залежність від вимог постійних клієнтів, простої ТЗ через неритмічність отримання замовлень і слабка маркетингова політика. Найбільші оцінки серед можливостей отримали такі чинники, як державна підтримка галузі, динаміка курсів валют, можливість завоювання нових ніш на ринку, а також поява і розвиток нових технологій перевезень та інформаційного забезпечення. Головну загрозу для діяльності підприємства представляють адміністративні бар'єри входу на зовнішні ринки, політична ситуація і сезонність перевезень. Також проведемо факторний аналіз зміни чистого прибутку та рентабельності підприємства. Зважаючи на те, що загальні величини доходів і витрат є узагальненими факторами формування чистого прибутку підприємства, тому їх зміни – факторами зміни чистого прибутку (табл. 2.15)

Таблиця 2.15

Динаміка доходів, витрат і чистого прибутку ТОВ «МВ Стеллар»

Показники	2018	2019	Абсолютний приріст, тис.гр	Темп приросту, %
Разом доходи, тис.грн	264313	221302	-43011	-16,2728
Разом витрат, тис. грн	260215	220613	-39602	-15,219
Фінансовий результат, прибуток, тис.грн	4098	689	-3409	-83,1869

Факторний аналіз показує, що зменшення чистого фінансового результату на 3409 тис.грн є результатом дії обох факторів. Зменшення доходів зумовило зменшення чистого прибутку на 43011 тис.грн. Водночас зменшення витрат зумовило зменшення фінансового результату на 39602 тис.грн. Розглянемо вплив факторів на зміну показників валової рентабельності продукції (табл 2.16).

Таблиця 2.16

**Динаміка рентабельності продукції за валовим прибутком
ТОВ «МВ Стеллар»**

Показники	2018	2019	Абсолютний приріст, тис.грн	Темп приросту, %
1.1 Чистий дохід (виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг, тис.грн))	215651	180044	-35607	-16,51
1.2. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн	206550	159924	-46626	-22,57
1.3. Валовий прибуток, тис.грн	9101	20120	11019	121,07
1.4. Валова рентабельність продукції, %	4,22	11,18	6,95	164,8

Розрахунок зміни валової рентабельності продукції внаслідок зміни чистого прибутку від реалізації продукції й собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) виконаємо способом ланцюгових підстановок:

$$k_{рв(0)} = (215651 - 206550) / 215651 * 100 = 4,22\%;$$

$$k_{рв(01)} = (180044 - 206550) / 180044 * 100 = -14,72\%;$$

$$k_{рв(1)} = (180044 - 159924) / 180044 * 100 = 11,17\%.$$

Вплив факторів на зміну валової рентабельності продукції:

– вплив зміни чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг):

$$\Delta k_{рв(чД)} = -14,72 - 4,22 = -18,94\%;$$

– вплив зміни собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг):

$$\Delta k_{рв(ср)} = 11,17 - (-14,72) = 25,9\%.$$

Сума факторних змін (загальний вплив обох факторів):

$$\Delta k_{рв} = -18,94 + 25,9 = 6,95\%.$$

Отже, рентабельність продукції ТОВ «МВ Стеллар» зросла на 6,95% передусім за рахунок зменшення собівартості продукції, вплив цього фактору

становив 25,9%. Це означає, що завдяки зменшенню собівартості більшими темпами, ніж чистий дохід, рентабельність могла б збільшитися в 3,72 рази.

Для проведення факторного аналізу рентабельності підприємства можливе використання будь-яких прийомів елімінування. Ми використаємо один з найбільш простих - прийом абсолютних різниць.

Для зручності розрахунку впливу чинників на коефіцієнт рентабельності власного капіталу побудуємо таблицю 2.17.

Результати розрахунків показали, що у 2019 році ефективність використання активів загалом погіршилось, про що свідчить зменшення рентабельності активів з 2,72% до 0,66%.

Головним фактором, що зумовив погіршення рентабельності активів було зменшення рентабельності реалізації на 1,52%; за рахунок впливу цього фактору рентабельність активів погіршилась на 2,04%.

Таблиця 2.17

Вплив на зміну рентабельності активів зміни рентабельності ЧВР та оборотності активів ТОВ «МВ Стеллар»

Показники	Алгоритм розрахунку	Значення		Абсолютний приріст в 2019 р. в порівнянні з 2018 р.
		2018 р.	2019 р.	
1. Рентабельність реалізації %	$R_T = \text{ЧП} / \text{ЧД}$	1,9	0,38	-1,52
2. Коефіцієнт оборотності активів, рази	$K_{oa} = A / \text{ЧД}$	1,43	1,65	0,22
3. Рентабельність активів, %	$R_a = R_T * K_{oa}$	2,72	0,66	-2,04
4. Вплив на зміну рентабельності активів				
4.1. зміни рентабельності реалізації, %	$R_T(x) * K_{oa}(0)$	x	x	-2,18
4.2. зміни оборотності активів, %	$R_T(1) * K_{oa}(x)$	x	x	0,14

Провівши дослідження ефективності господарсько-фінансової діяльності ТОВ «МВ СТЕЛЛАР», можемо зазначити, що діяльність підприємства, є досить ефективною, не дивлячись на погіршення показників за останній рік.

РОЗДІЛ 3.

ОБҐРУНТУВАННЯ НАПРЯМІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «МВ СТЕЛЛАР» М. ТЕРНОПІЛЬ

Комплексна оцінка ефективності діяльності підприємства ТОВ «МВ СТЕЛЛАР», проведена в попередньому розділі, показала що проблем пов'язаних з економічною складовою на підприємстві немає. Це добре, оскільки показує, що підприємство розвивається. Однак, для того, щоб підприємство і надалі зростало та розвивалося, потрібно постійно удосконалювати бізнес-процеси та розширювати асортимент послуг. Саме через клієнтську лояльність та налагоджені механізми роботи, звичайно і з врахуванням фінансових показників, можливе якісне підвищення ефективності діяльності ТОВ «МВ СТЕЛЛАР» та зміцнення організаційно-економічного механізму підприємства, що підвищить міцність на конкурентоспроможність її на ринку.

Взагалі всі заходи підвищення ефективності функціонування підприємств можна звести до трьох напрямків (рис. 3.1):

- 1) управління витратами і ресурсами;
- 2) розвитку й удосконалення виробництва та іншої діяльності;
- 3) удосконалення системи управління підприємством та всіма видами його діяльності.

Основний результат діяльності підприємства визначається за допомогою цілого ряду показників, які поділяються на абсолютні та відносні. До абсолютних показників відносять прибуток підприємства, який іноді ототожнюють з поняттям «дохід», а до відносних – рентабельність підприємства [29]. Саме прибуток показує абсолютний ефект діяльності підприємства без урахування використаних при цьому ресурсів, тому його слід

доповнювати відносним показником – рентабельністю. Відносні показники мають ту перевагу, що вони не перебувають під впливом інфляції, оскільки є різновидом співвідношення прибутку та вкладеного капіталу. Резерви підвищення прибутку можуть бути отримані в наступних випадках: – при збільшенні обсягів випуску та реалізації продукції; – за рахунок зниження витрат на виробництво і реалізацію продукції при впровадженні досягнень науково-технічного прогресу; – за рахунок підвищення якості продукції, що реалізується

Рис. 3.1 Напрями підвищення ефективності роботи підприємств [30]

Як бачимо, усі заходи підвищення ефективності роботи підприємства є взаємозалежними. Однак, найважливішого значення набувають чинники, визначені третьою групою (напрямом), оскільки їх мобілізація передбачає визначення місця реалізації в системі управління діяльністю.

Отже, результативність діяльності підприємства є важливим елементом в підвищенні ефективності діяльності підприємства, тому визначимо основні напрями зростання доходів підприємства.

Ефективність функціонування підприємства в ринкових умовах залежить від адекватності реакції на зміну зовнішнього середовища, від ступеня її невизначеності. Задоволення потреб клієнтів і знання ринкової ситуації є ключовими моментами при виробленні стратегії оптимізації збутової системи підприємства

Основними джерелами резервів збільшення суми прибутку є збільшення обсягу реалізації продукції, зниження її собівартості, підвищення якості послуг, реалізації її на більш вигідних ринках збуту і т.д. (рис. 3.2).

Рис. 3.2. Резерви збільшення прибутку досліджуваного підприємства

Ефективний стан діяльності досягається за умови, якщо отримані доходи перевищують витрати, при цьому утворюється та накопичується прибуток. Показник ефективності більш повно характеризує результати діяльності

підприємства. Його використовують при розробці бюджетних програм на наступні звітні періоди для досягнення більшої прибутковості підприємства. Тому за параметр аналізу доцільно використовувати саме співвідношення чистого прибутку підприємства в розрізі видів діяльності та витрат, які мають безпосередній вплив на його отримання. Виходячи з максимальних показників отриманих доходів та мінімальних значень понесених витрат спрогнозуємо відсоток прихованих резервів досліджуваного підприємства. Для проведення такого розрахунку визначимо рівень ефективності при максимальних доходах та мінімальних витратах.

Для отримання прогнозного рівня ефективності можемо скористатися моделлю запропонованою Степаненко О. І. [35, С.211]:

$$E_{\text{ФГДмак}} = \frac{\text{ЧДРмак} + \text{ІОДмак} + \text{ДУКмак} + \text{ІФДмак} + \text{ІДмак} - \text{СРмін} - \text{ОВмін} - \text{ВУЧмін} - \text{ФВмін} - \text{ІВмін}}{\text{СРмін} + \text{ОВмін} + \text{ВУКмін} + \text{ФВмін} + \text{ІВмін}} \quad 3.1$$

Де ЧДРмак – чистий дохід від реалізації, максимальне значення; ІОДмак інші операційні доходи; ДУКмак – дохід від участі в капіталі; ІФДмак – інший фінансовий дохід; ІДмак – інші доходи; СРмін – собівартість реалізації, мінімальне значення; ОВмін – операційні витрати; ВУКмін – втрати від участі в капіталі; ФВмін – фінансові витрати; ІВмін – інші витрати.

Розрахунки за запропонованою моделлю наведено у табл 3.1.

Таблиця 3.1

Динаміка фінансових результатів ТОВ «МВ СТЕЛЛАР», тис.грн.

Показники	2018	2019	Необхідне значення
1	2	3	4
Чистий дохід (виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг,)	215651	180044	215651
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	206550	159924	159924
Інші операційні доходи	28855	17410	28855

Продовження табл. 3.1

1	2	3	4
Адміністративні витрати	11097	11464	11097
Витрати на збут	705	741	705
Інші операційні витрати	15178	17273	15178
Інші фінансові доходи	5	5	5
Інші доходи	19802	23843	23843
Фінансові витрати	10666	4525	4525
Інші витрати	16019	26686	16019
Доходи операційної діяльності	244506	197454	233061
Витрати операційної діяльності	233530	189501	186904
Доходи від фінансової діяльності	5	5	5
Витрати фінансової діяльності	10666	4525	4525
Прибуток від операційної діяльності	10976	7953	46157
Прибуток від фінансової діяльності	-10661	-4520	-4520
Прибуток від іншої діяльності	3783	-2843	7824
Прибуток від звичайної діяльності	4098	689	49461
Витрати від звичайної діяльності	260215	220712	207448
Ефективність фінансово-господарської діяльності, %	1,57	0,27	23,84

Отже, рівень ефективності прогнозований для ТОВ «МВ СТЕЛЛАР» складе 23,84%. Але за сучасних умов введення діяльності цей показник є дуже оптимістичним.

Тому, визначимо більш реалістичні шляхи підвищення ефективності, за допомогою техніко-економічних розрахунків. Так, враховуючи те, що ринок автоперевезень залишається висококонкурентним – йде гостра тарифна боротьба за вантажну базу, крім того економічна та політична криза, що разом з протиепідемічними заходами, негативно вплинула на діяльність ТОВ «МВ СТЕЛЛАР». Впровадження реформ на митних органах негативно відобразились на здійсненні закордонних. Введення карантину у зв'язку з епідемією COVID-19, також сприяло зменшенню кількості перевезень як в середні країни так і закордон. Але не дивлячись на негативні моменти, зараз зростає попит на здійснення перевезення вантажів з Європи в Україну, та країни східної Європи. Тому ТОВ «МВ СТЕЛЛАР», маючи відповідну технічну базу та кваліфікований персонал, який знається на специфіці перетину кордонів, може збільшити свої доходи приблизно на 5%, так як

відбулось зростання фрахтів на перевезення у середньому на 15% [44]. Отже, у середньому додохід від реалізації продукції може збільшитися на 8% та складе 189046,4 тис.грн ($180044 * 1,08$).

ТОВ «МВ СТЕЛЛАР» необхідно звернути увагу на собівартість продукції, та знизити витрати на запасні частини, матеріали, паливо, які у собівартості продукції займають 55%. Так, є можливість здійснювати закупівлю запасних частин на 10% дешевше, а також знизити витрати на паливо-мастильні матеріали, використовуючи програму скидок на 5%. Таким чином, за рахунок зменшення матеріальних витрат, можна знизити собівартість продукції на 6%. Собівартість продукції визначимо через рівень собівартості у чистому доході і знизимо на запланований розмір зменшення собівартості, що становитиме 164323 тис грн.

Інші операційні доходи (надання в операційну оренду приміщень під офіси), враховуючи заключні довгострокові договори оренди плануємо на рівні попереднього року. Також залишаємо рівні звітного року і інші операційні витрати.

Що стосується інших фінансових доходів, так як їх показник не змінювався останні два роки, тому і в плановому періоді залишимо їх без змін.

Зважаючи непередбачуваність розвитку економіки, було б доцільним розглядати витрати від операційної діяльності виходячи з рівня їх у чистому доході звітного періоду, а інші доходи доцільно залишити на рівні звітного періоду. Розрахункові показники результатів діяльності підприємства за 2020 наведено табл 3.2. . Згідно цих даних фінансовий результат у 2020 році складе 13073,9 тис.грн.

Результати діяльності підприємства за 2020 рік та показники активу балансу наведено у табл.3.3. Обґрунтування планового обсягу необоротних активів підприємства здійснюється методом прямих розрахунків за окремими їх статтями.

Таблиця 3.2

Прогнозні дані результатів діяльності ТОВ «МВ СТЕЛЛАР», тис.грн

Показники	2019	Розрахунок планового показника	2020
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	180044	$ЧД_{пл} = ЧД_{зв} * Гр / 100$	$180044 * 1,08 = 198048,4$
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	159924	$C / В_{пл} = \frac{ЧД_{план} \_ під - ва * P_{с/в}}{100}$ P _{с/в} – рівень собівартості реалізації, у відсотках до чистого доходу звітного періоду	$(198048,4 * 0,9) * (1 - 0,05) = 165123,2$
Валовий: прибуток	20120	$ВП_{план} = ЧД_{план} - C / В_{пл}$	32924,8
Інші операційні доходи	17410	$ІОД_{пл} = ІОД_{зв}$	17410
Адміністративні витрати	11464	$АВ_{пл} = \frac{ЧД_{план} \_ під - ва * P_{ав}}{100}$	12610,4
Витрати на збут	741	$ВЗ_{пл} = \frac{ЧД_{план} \_ під - ва * P_{вз}}{100}$	815,1
Інші операційні витрати	17273	$ІОВ_{пл} = ІОВ_{зв}$	19342
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	8052	$ФРОД_{пл} = ВП_{пл} + ІОД_{пл} - АВ_{пл} - ВЗ_{пл} - ІОВ_{пл}$	20436,9
Інші фінансові доходи	5	$ІФД_{пл} = ІФД_{зв}$	5
Інші доходи	23843	$ІД_{пл} = Ідф$	23843
Фінансові витрати	4525	$ФВ_{пл} = ФВ_{зв}$	4525
Інші витрати	26686	$ІВ_{пл} = ІВ_{зв}$	26686
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	689	$ФР_{пл} = ФРОД_{пл} + ІФД_{пл} + ІД_{пл} - ФВ - ІВ$	13073,9

Просте перенесення темпів росту обсягу оборотних активів є не коректним, оскільки зміна їх обсягів має безпосередній взаємозв'язок з обсягами діяльності підприємства. Тому перенесення тенденцій зміни обсягів

оборотних активів доцільно провести у взаємозв'язку з обсягами діяльності підприємства.

Таблиця 3.3

Прогнозні показники активу балансу ТОВ «МВ СТЕЛЛАР», тис.грн

Показники балансу	2018	2019	Розрахунок планового показника	2020
Актив				
нематеріальні активи	3187	2930	НА _{пл} = ПВ _{пл} -А _{пл}	2931,604
первісна вартість	3654	3656	ПВ _{пл} = ПВ _{зв} *ТР/100	3658,001
накопичена амортизація	467	726	А _{пл} = ПВ _{пл} *К _{знзв}	726,3974
Незавершені капітальні інвестиції	442	1046	НК _{іплп} =НК _{ізв}	1046
основні засоби	105470	80543	ОЗ _{пл} =ПВ _{пл} -З _{пл}	80265,86
первісна вартість	203436	202736	ПВ _{пл} = ПВ _{зв} *ТР/100	202038,4
знос	97966	122193	З _{пл} = ПВ _{пл} *К _{знзв}	121772,5
інвестиційна нерухомість	1301	1170	ІН _{пл} =ІН _{зв}	1170
Необоротні активи	110400	85689		85413,5
запаси	9478	5716	$З_{пл} = \frac{С/В_{пл} * ПО_{зв}}{Д}$	7702,514
дебіторська заборгованість	66525	85975	$\frac{ДЗ_{пл}}{Д} = \frac{ЧД_{пл} * (ПО_{зв} - 30)}{Д}$	71993,01
Гроші та їх еквіваленти	2203	4167	$КК_{пл} = \frac{ЧД_{пл} * ПО_{зв}}{Д}$	5344,3
Рахунки в банках	2175	4167		5344,3
Витрати майбутніх періодів	112618	112192	ВМБ _{плп} =ВМП _{зв}	112192
Інші оборотні активи	387	383	$ІО_{пл} = \frac{ЧД_{пл} * ПО_{зв}}{Д}$	423
Оборотні активи	191197	208344		207631,2
Баланс	301597	294033		293044,7

Це забезпечується завдяки використанню періоду обороту за окремими статтями оборотних активів. При здійсненні розрахунків нами також було встановлено, що необхідно звернути увагу на дебіторську заборгованість.

Базова формула для розрахунку планового обсягу оборотних активів на основі періоду обороту:

$$OAi_{пл} = POi_3 \cdot ODодн_{пл}, \quad 3.2$$

де $OAi_{пл}$ — i -та стаття оборотних активів у плановому періоді, тис.грн;

POi_3 — період обороту i -ї статті оборотних активів у звітному період, дні;

$ODодн_{пл}$ — одnodенний обсяг діяльності у плановому періоді, тис.грн.

При визначенні прогнозних значень дебіторської заборгованості треба, щоб кошти від дебіторів надходили раніше ніж потрібно сплачувати борги кредиторам, тобто період обороту кредиторської заборгованості повинен бути довшим, ніж у дебіторської заборгованості. Для цього необхідно задіяти юридичний відділ для урегулювання питань з дебіторами, що допоможе скоротити період обороту дебіторської заборгованості на 30 днів.

Рівень рентабельності всіх суб'єктів господарювання залежить від величини прибутку, товарної продукції, витрат виробництва, величини основних виробничих фондів і нормованих обігових засобів. Важливими факторами, які забезпечують зростання прибутку та рентабельності підприємства, слугують зростання продуктивності праці, економія матеріальних ресурсів, підвищення фондівіддачі та рівня технічного прогресу, а саме: механізації та автоматизації трудомістких технологічних процесів, удосконалення організації виробництва та ін. Якомога повніше врахування підприємством таких факторів сприятиме підвищенню ефективності його діяльності [33].

Розрахунок основних показників ефективності діяльності підприємства у 2020 році наведено у табл. 3.4.

Таблиця 3.4.

**Прогнозні показники ефективності фінансово-господарської
ТОВ «МВ СТЕЛЛАР»**

Показники	2019	2020
1.Рентабельність продукції за валовим прибутком	12,58	19,94
2. Рентабельність продукції за операційним прибутком	5,03	12,38
3.Рентабельність операційної діяльності	4,26	10,82
4.Рентабельність звичайної діяльності	0,36	3,64
2.5. Валова рентабельність продажу	11,18	16,62
2.6.Операційна рентабельність продажу	4,47	10,32
2.7.Чиста рентабельність продажу	0,38	4,73
2.8.Рентабельність активів	0,23	4,41
2.9. Рентабельність оборотних активів	0,34	5,58
2.10. Рентабельність виробництва за операційним прибутком	8,66	25,67

Згідно даних табл 3.3. можемо зазначити, що за результатами прогнозованих даних фінансово-господарської діяльності, показники ефективності покращились.

Таким чином, зважаючи на те, що ефективність виробництва (діяльності) підприємства є комплексне поняття, та відбиває кінцеві результати використання ресурсів за певний проміжок часу, головною ознакою якого може бути необхідність досягнення мети фінансово-господарської діяльності підприємства з найменшими витратами суспільної праці або часу. А успішна реалізація стратегії розвитку підприємства передбачає здійснення результативної, ефективної та конкурентоспроможної господарської діяльності.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Розвиток конкуренції та обмеженість ресурсів зумовлює підвищену увагу до вирішення проблем забезпечення ефективності діяльності підприємств, що пов'язано з вирішенням питань оцінювання ефективності як окремих господарських операцій, так і діяльності господарюючого суб'єкта в цілому, що обумовило актуальність теми випускної роботи. Результати виконання випускної роботи дають підставу зробити наступні висновки:

1. Економічна ефективність є складною і багатогранною категорією сучасної економічної науки, яка виникла паралельно з формуванням періоду матеріального виробництва, не має однозначного визначення і трактування в сучасній науковій літературі, залежить від оптимально обґрунтованого співвідношення витрат і результатів діяльності.

2. Основою для оцінки ефективності є критерій ефективності. Оскільки підприємство здійснює багатогранну та складну діяльність, це призводить до певної різноманітності критеріїв її ефективності. На рівні функціонування підприємства основним критерієм ефективності його діяльності може слугувати прибутковість.

3. Науково-методичні підходи до оцінки ефективності функціонування підприємства відзначаються різноманітністю і неоднозначністю, що, в свою чергу, вносить певні труднощі при їх застосуванні. У сучасних умовах функціонування підприємств значення набуває вибір таких методів і підходів до оцінки ефективності, які б ураховували результати діяльності в минулому і визначали тенденції розвитку на основі прогнозу як внутрішніх, так і зовнішніх чинників, що впливають на діяльність підприємства. Основною проблемою при проведенні оцінки ефективності діяльності підприємства являється обґрунтування критерію оцінки та побудова системи показників оцінки.

4. Фінансовий стан безпосередньо впливає на ефективність підприємницької діяльності господарюючих суб'єктів. Він характеризується певною системою показників, рівень або значення яких залежать від структури капіталу і активів підприємства, обумовлених ефективністю використання останніх. Загальна оцінка фінансового стану ТОВ «МВ СТЕЛЛАР» за 2017-2019 рр. свідчить про наступне: а) основні показники діяльності підприємства вказують на те, що ТОВ «МВ Стеллар» у 2018 році мав стрімке зростання показників діяльності (темп росту 109%), що пов'язане з отриманням безвізового режиму з країнами ЄС, та зростання кількості перевезень у ці країни. Але у 2019 році, спостерігаємо погіршення результатів роботи підприємства (темп росту 83,5%), такому становищу сприяли проблеми, що виникли наприкінці 2019 році, коли підприємство зіткнулося з дефіцитом дозволів на перевезення до країн ЄС, а також у зв'язку зі зниженням курсу іноземної валюти; б) майновий стан ТОВ «МВ СТЕЛЛАР» можна визначити в цілому як задовільний. Мають місце деякі негативні структурні зрушення у балансі підприємства, а саме: випереджаюче зростання поточних зобов'язань в порівнянні з поточними активами, що має негативний вплив на платоспроможність підприємства; в) показників ділової активності оцінюються негативно, так активи і окремі їх елементи (основні засоби, дебіторська заборгованість) сповільнили свою оборотність. Дещо зросла оборотність запасів. Різко відрізнялися у звітному періоді (майже у двічі) значення коефіцієнтів оборотності дебіторської й кредиторської заборгованості, а середня тривалість дебіторської заборгованості майже на 100 днів перевищила кредиторську. Що свідчить про порушення платіжної дисципліни з боку дебіторів підприємства. Погіршився і коефіцієнт оборотності власного капіталу, хоча середня вартість власного капіталу зросла. Зростає також тривалість операційного (на 36 днів) та фінансового циклу (на 38 днів) підприємства. Не дивлячись на те, що підприємство є рентабельним, показники рентабельності погіршуються. Так на 0,28в.п.

знизилась рентабельність продукції за операційним прибутком, на 6,57в.п рентабельність власного капіталу, та на 1,74 в.п. рентабельність оборотних активів.

5. Зважаючи на те, що основним показником, що впливає на ефективність є доходи та прибутку, у третьому розділі було зосереджено увагу саме на цих показниках та обґрунтовано їх зростання. Так в результаті проведених розрахунків передбачено зростання доходів на 101,9%, що обґрунтовано економічною ситуацією в країні. В той же час, зростання прибутку прогнозується на 104 %. Отримані результати за основними показниками діяльності підприємства дозволили, хоч і не набагато але покращити показники рентабельності підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Державна служба статистики України: офіційний сайт. 2019. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Шегда А. В. Економіка підприємства: Навч. посібник / А. В. Шегда, – К.: Знання, 2006. – 614 с.
3. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства. Підручник. Київ: КНЕУ, 2001. 456 с.
4. Тебенко В.М. Взаємозв'язок категорій «ефективність» та «результативність» господарської діяльності підприємства // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). 2014. №3(27). С.7-10
5. Пономаренко Т.М. Ефект, ефективність і результативність діяльності підприємства // Наукові праці НУХТ: Менеджмент і стратегічне управління. 2014. Том 20. №3. С.115-122
6. Батракова Т.І. Сутність поняття «економічна ефективність» діяльності підприємства в ринкових умовах // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2015. № 1 (69), ч. 1. С. 172-178.
7. Питер Ф. Друкер. Енциклопедія менеджмента / Питер Ф. Друкер; пер. с англ. О.Л. Пелявского. Москва: Издательский дом «Вильямс», 2004. 432 с.
8. Оцінка ефективності господарської діяльності підприємств роздрібною торгівлі : монографія / Н. О. Власова [та ін.] ; – Х.: видавництво Іванченка І. С., 2012. – 197 с.
9. Турило А.М. Фінансово-економічні аспекти оцінки результатів і ефективності діяльності підприємства / А.М. Турило, О.А. Зінченко // Фінанси України. – К., 2008. – № 8. – С. 35-44.
10. Конспект лекцій з курсу «Економічна діагностика» (для студентів 5 курсу денної і 6 курсу заочної форм навчання спеціальності 7.050107,

8.050107 – «Економіка підприємства») / Укл.: Глухарев С.М. – Харків: ХНАМГ, 2008 – 118с.

11. Лисак В.Ю., Олійник О.С. Оцінка ефективності інноваційної діяльності підприємства: методичні підходи // Східна Європа: Економіка, бізнес та управління. 2017. Вип. 1 (06). С.51-55.

12. Ступницька Т.М., Гулавська К.І. Основні засоби підприємства: аспекти теоретичних підходів до визначення поняття та ефективності їх використання // Економіка харчової промисловості. 2017. № 2. С. 39– 46.

13. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз: навч. посібник. 3-тє вид. випр. і доп. Львів: «Магнолія плюс». 2004. 344 с

14. Отенко В. І. Формування аналітичного інструментарію оцінки ефективності діяльності підприємства / В. І. Отенко // Бізнес Інформ. - 2013. - № 5. - С. 232-237,

15. Зварищук С. А. Сучасні методики аналізу ефективності діяльності підприємства URL:
<http://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/21142/3897.pdf?sequence=3&isAllowed=y>

16. Мейер М. В. Оценка эффективности бизнеса / М. В. Мейер, В. Маршал; [пер. с англ. А. О. Корсунский]. – М. : ООО«Вершина», 2004. – 272с.

17. Момот Т. Оцінка вартості бізнесу: сучасні технології / Т. Момот. – Х. : Фактор, 2007. – 224 с.

18. Панасенко О.В. Моделі оцінки ефективності господарської діяльності підприємства URL:
http://www.rusnauka.com/6_NiTSB_2009/Economics/41496.doc.htm

19. Лагун М.І. Комплексна оцінка ефективності фінансово-господарської діяльності економічного суб'єкта URL:
http://iee.org.ua/files/alushta/95-lagun-kompleksna_ozinka.pdf.

20. Є. В. Панкратьева Про ефективність методичних підходів до аналізу фінансово-господарської діяльності державних підприємств України //

ефективна економіка № 10, 2013 URL:

<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=8&w=%D0%84. +%D0%92. +%D0%9F% D0%B0% D0%BD% D0%BA% D1%80% D0%B0% D1%82% D1%8C% D1%94% D0%B2% D0%B0>

21. Сбалансированная система показателей: на маршруте внедрения / Марк Грем Браун. – Альпина Бизнес Букс, -2005 URL: <https://www.libfox.ru/510901-mark-braun-sbalansirovannaya-sistema-pokazateley-na-marshrute-vnedreniya.html>

22. Матюх, С. А. Дослідження сучасних методів оцінки ефективності діяльності організацій [Текст] / Сергій Анатолійович Матюх // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2014. – Том 15. – № 3. – С. 79-85. – ISSN 1993-0259.

23. Презентація Stellar [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://stellar.ua/pstellar.pdf>

24. Економічний аналіз: Підручник / За ред. Проф. А,Г, Загороднього. – 3-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – 487с.

25. Економічний аналіз. Навчальний посібник / В.М. Серединська, О.М.За городна, Р.В.Федорович. – Тернопіль: Видавництво Астон, 2010. – 592с.

26. Дозволи на автоперевезення до Польщі: Гончарук розповів про нюанси вирішення проблеми. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2790214-dozvoli-na-avtoperevezenna-do-polsi-goncaruk-rozpoviv-pro-nuansi-virisenna-problemi.html>

27. Офіційний курс гривні щодо іноземних валют . [Електронний ресурс] – Режим доступу:<https://bank.gov.ua/ua/markets/exchangerate-chart?cn%5B%5D=EUR&startDate=01.01.2019&endDate=01.01.2020>

28. Кобилецький В. Р., Відносні показники ділової активності / В. Р. Кобилецький // Онлайн-журнал «Financial Analysis online» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.finalon.com/metodyka-rozrakhunku/103-vidnosni-pokaznyky-dilovoi-aktyvnosti>
29. Економіка результативності діяльності підприємства: монографія / О. І. Олексюк. – К.: КНЕУ, 2008. – 362 с., с. 179
30. Шляга О.В., Гальцев М.В. Шляхи підвищення ефективності роботи підприємства // [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_7_066.pdf
31. Вартість строкових депозитів в банках України з 9.09.2020 по 4.11.2020 (% річних) Депозити юридичних осіб // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua/ua/banks/deposit/company/>
32. Номінальний ВВП України з 2002 по 2020 рр.// [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp/>
33. Економіка результативності діяльності підприємства: монографія / О. І. Олексюк. – К.: КНЕУ, 2008. – 362 с., с. 188
34. Лихолат С.М. Економічна сутність прибутку підприємства / С.М. Лихолат, П.Р. Маделик. — Електронний ресурс. — Режим доступу: http://www.nbuuv.gov.ua/portal/chem_biol/nvnlts/16_2/186_Lycholat_16
35. Степаненко О. І. Аналітична оцінка ефективності фінансовогосподарської діяльності підприємства / Степаненко О. І. // Вісник ОНУ ім. І.І. Мечнікова. – 2016. – Т. 21. – Вип. 3. – С. 206-212
36. Рац О.М. Визначення сутності поняття «ефективність функціонування підприємства» / О.М. Рац // Економічний простір: Зб. наук. праць. – 2008. – №15. – С. 275-285
37. Говорушко Т.А., Климаш Н.І. Управління ефективністю діяльності підприємств на основі вартісно-орієнтованого підходу : монографія / Т.А. Говорушко, Н.І. Климаш. – К.:Логос, 2013. – 204 с. – Бібліогр.: С. 150–168. – ISBN 978-966-171-728-1

38. Падерін І.Д. Теоретичні основи ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства [Текст] / Падерін І.Д., Хохуля О.А. // Економічний простір. – 2012. – №59 – С. 225-234

39. Коріненко В.А. Методичний підхід до аналізу ефективності організаційно-економічного механізму управління підприємством / В.А. Коріненко // Ефективна економіка. – 2016. - № 4. - С. 179.

40. Разенко А.В. Максимізація прибутку підприємства / А.В. Разенко // Економічний форум. - 2015. - № 12. - С. 17-18.

41. Савченко Т.І. Організаційно-економічний механізм управління підприємством / Т.І. Савченко // Науковий вісник РДГУ. – 2016. – Вип. 7(120). – С. 6-12.

42. Ширко О.Є. Методика аналізу фінансових результатів підприємства / О.Є. Ширко// Формування ринкових відносин в Україні. - 2014. - № 12 (36). - С. 78-84.

43. Щурик О.М. Формування організаційно-економічного механізму управління підприємством: теоретичний аспект / О.М. Щурик // Економічна думка. – 2017. - № 4. – С. 7-9.

44. Объемы автомобильных грузоперевозок в Европе начинают возобновляться — Электронный ресурс. — Режим доступа: https://logist.today/dnevnik_logista/2020-05-12/obemy-avtomobilnyh-gruzoperevozok-v-evrope-nachinajut-vozobnovljatsja/

ДОДАТКИ

Додаток А

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив	2017	2018	2019
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	3186	3187	2930
первісна вартість	3413	3654	3656
накопичена амортизація	227	467	726
Незавершені капітальні інвестиції	1355	442	1046
Основні засоби	110011	105470	80543
первісна вартість	174812	203436	202736
знос	64801	97966	122193
Інвестиційна нерухомість	121	1301	1170
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	186	2165	2097
Знос інвестиційної нерухомості	65	864	927
Усього за розділом I	114673	110400	85689
II. Оборотні активи			
Запаси	16192	9478	5716
Виробничі запаси	13879	9478	5711
Товари	2313	-	5
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	57022	61525	75539
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	273	3	242
з бюджетом	1643	180	621
у тому числі з податку на прибуток	12	12	89
Інша поточна дебіторська заборгованість	6293	4805	9484
Гроші та їх еквіваленти	6265	2201	4167
Готівка	-	2	-
Рахунки в банках	6265	2175	4167
Витрати майбутніх періодів	113927	112599	112192

Продовження балансу

Інші оборотні активи	499	387	383
Усього за розділом II	202114	191178	208344
Баланс	316787	301578	294033

Пасив	2017	2018	2019
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	49732	49732	144135
Капітал у дооцінках	-	16543	17471
Додатковий капітал	433	431	-1054
Накопичені курсові різниці	-	-	-1054
Резервний капітал	143	143	143
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	(3441)	657	1365
Неоплачений капітал	(37)	(35)	(30)
Усього за розділом I.	46830	67471	162030
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Довгострокові кредити банків	73259	68732	44783
Інші довгострокові зобов'язання	129145	125594	24355
Усього за розділом II	202404	194326	69138
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	31494	1824	16252
товари, роботи, послуги	13457	17042	13623
розрахунками з бюджетом	167	194	210
розрахунками зі страхування	111	127	122
розрахунками з оплати праці	408	470	462
Поточна кредиторська заборгованість за отриманими авансами	2333	2	320
Поточні забезпечення	1590	2126	2202
Інші поточні зобов'язання	17993	17996	29674
Усього за розділом III	67553	39781	62865
Баланс	316787	301578	294033

Додаток Б

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)**I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ**

Стаття	2017	2018	2019
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	197753	215651	180044
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	(180640)	(206550)	(159924)
Валовий прибуток	17113	9101	20120
Інші операційні доходи	19336	28855	17410
Адміністративні витрати	(11461)	(11097)	(11464)
Витрати на збут	(646)	(705)	(741)
Інші операційні витрати	(7876)	(15178)	(17273)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	16466	10976	8052
Інші фінансові доходи	89	5	5
Інші доходи	336	19802	23843
Фінансові витрати	(8536)	(10666)	(4525)
Інші витрати	(8315)	(16019)	(26686)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	40	4098	689
Чистий фінансовий результат: прибуток	40	4098	689

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	2017	2018	2019
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	-	16543	928
Інший сукупний дохід до оподаткування	-	16543	928
Інший сукупний дохід після оподаткування	-	16543	928
Сукупний дохід	40	20641	1617

III. ЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	2017	2018	2019
Матеріальні затрати	92602	97411	87827
Витрати на оплату праці	12983	14891	15838
Відрхування на соціальні заходи	2864	3293	3178
Амортизація	11887	23167	24401
Інші операційні витрати	72263	91303	57659
Разом	192599	230065	188903

Додаток В

2. Показники оборотності оборотних активів, показники ділової активності			
2.1. Показники ділової активності в частині активів			
2.1. Оборотність оборотних активів	<u>Чистий дохід</u> Середня величина оборотних активів	<u>Ф.№2 р.2000</u> Ф.№1 р. 1195	Збільшення
2.2. Тривалість одного обороту оборотних активів	<u>Тривалість періоду</u> Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	<u>365 • (Ф.№1 р. 1195)</u> Ф.№2 р.2000	Зменшення
2.3. Коефіцієнт закріплення оборотних активів	Середня величина <u>оборотних активів</u> Чистий дохід	<u>Ф.№1 р. 1195</u> Ф.№2 р.2000	Зменшення
2.4. Оборотність виробничих запасів	Собівартість <u>реалізованої продукції</u> Середні виробничі запаси	<u>Ф. №2 р. 2050</u> Ф. №1 р. 1100	Збільшення
2.5. Тривалість одного обороту виробничих запасів	<u>Тривалість періоду</u> Коефіцієнт оборотності виробничих запасів	<u>365 • (Ф.№1 р. 1100)</u> Ф. №2 р. 2050	Зменшення
2.6. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	<u>Чистий дохід</u> Середня дебіторська заборгованість	<u>Ф. №2 р. 2000</u> Ф. №1 ∑ р. 1125-1155	Збільшення
2.7. Тривалість одного обороту дебіторської заборгованості	<u>Тривалість періоду</u> Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	<u>365 • Ф.№1 ∑ р. 1125-1155</u> Ф. №2 р. 2000	Зменшення
2.8. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	<u>Чистий дохід</u> Середня кредиторська заборгованість	<u>Ф. №2 р. 2000</u> Ф. №1 ∑р. 1610-1630	Збільшення
2.9. Тривалість одного обороту кредиторської заборгованості	<u>Тривалість періоду</u> Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	<u>365 • Ф.№1 ∑ р. 1610-1630</u> Ф. №2 р. 2000	Зменшення
2.10. Коефіцієнт обертання грошових коштів	<u>Чистий дохід</u> Середній залишок грошових коштів	<u>Ф. №2 р. 2000</u> Ф. №1 р.1165	Збільшення
2.11. Тривалість одного обороту грошових коштів	<u>Тривалість періоду</u> Коефіцієнт оборотності грошових коштів	<u>365 • Ф.№1 р. 1165</u> Ф. №2 р. 2000	Зменшення
2.12. Оборотність усіх активів	<u>Чистий дохід</u> Середні активи	<u>Ф. № 2 р. 2000</u> Ф. №1 р. 1300	Збільшення

2.13. Тривалість одного обороту усіх активів	<u>Тривалість періоду</u> Коефіцієнт оборотності усіх активів	$365 \cdot \Phi. \text{№}1 \text{ p. } 1300$ $\Phi. \text{№}2 \text{ p. } 2000$	Зменшення
2.14. Продуктивність праці	<u>Виручка від реалізації</u> Середньоспискова чисельність працівників	$\Phi. \text{№} 2 \text{ p. } 2000$ Дані звіту з праці	Збільшення
2.15. Тривалість операційного циклу	Тривалість обороту запасів + Тривалість обороту дебіторської заборгованості		Зменшення
2.16. Тривалість фінансового циклу	Операційний цикл – Тривалість обороту кредиторської заборгованості		Зменшення
2.2. Показники ділової активності в частині пасивів			
2.17. Коефіцієнт обертання власного капіталу	Чистий дохід Середній Власний капітал	$\Phi. \text{№}2 \text{ p. } 2000$ $\Phi. \text{№}1 \text{ p. } 1495$	Збільшення
2.18. Період окупності власного капіталу	<u>Тривалість періоду</u> Коефіцієнт оборотності власного капіталу	$365 \cdot \Phi. \text{№}1 \text{ p. } 1495$ $\Phi. \text{№}2 \text{ p. } 2000$	Зменшення
2.19. Коефіцієнт обертання інвестованого капіталу	Чистий дохід Середній інвестований капітал	$\Phi. \text{№}2 \text{ p. } 2000$ $\Phi. \text{№}1 \text{ p. } 1495 + \text{p. } 1595 +$ $\text{p. } 1600$	Збільшення
2.20. Період окупності інвестованого капіталу	<u>Тривалість періоду</u> Коефіцієнт оборотності інвестованого капіталу	$365 \cdot (\Phi. \text{№}1 \text{ p. } 1495 +$ $\text{p. } 1595 + \text{p. } 1600)$ $\Phi. \text{№}2 \text{ p. } 2000$	Зменшення
2.21. Коефіцієнт обертання робочого капіталу	<u>Чистий дохід</u> Середній робочий капітал	$\Phi. \text{№}2 \text{ p. } 2000$ $\Phi. \text{№}1 \text{ p. } 1195 - \text{p. } 1695$	Збільшення
2.22. Період окупності робочого капіталу	<u>Тривалість періоду</u> Коефіцієнт оборотності чистого робочого капіталу	$365 \cdot (\Phi. \text{№}1 \text{ p. } 1195 -$ $\text{p. } 1695)$ $\Phi. \text{№}2 \text{ p. } 2000$	Зменшення
2.23. Коефіцієнт стійкості економічного зростання	Реінвестований прибуток (абс. Приріст резервний капітал + абс. Приріст нерозпод. прибутку Валюта балансу Або Реінвестований прибуток Власний капітал	$\Phi \text{ № } 1 \Delta \text{ p. } 1415 + \Delta \text{ p. } 1420$ $\Phi \text{ № } 1 \text{ p. } 1300$ або $\Phi \text{ № } 1 \Delta \text{ p. } 1415 + \Delta$ $\text{p. } 1420$ $\Phi \text{ № } 1 \text{ p. } 1495$	Збільшення

Класифікація методів оцінки ефективності функціонування підприємства за співвідношенням об'єктивних і суб'єктивних факторів

[22, с.83]

Група методів	Підгрупа методів	Вид методу
1. Неформалізовані (нематематизовані аналітичні, суб'єктивні, евристичні)	1.1. Розробка системи показників	- Збалансована система показників (BSC); - Економічна додана вартість (EVA); - Ринкова додана вартість (MVA); - Показник сукупної акціонерної прибутковості (TSR); - Грошовий потік віддачі на інвестований капітал (CFROI)
	1.2. Методи порівнювання	- Порівняння за даним критерієм у динаміці; - Ранжування з використанням відносних показників; - Порівняння з середньогалузевим значенням
	1.3. Методи експертних оцінок	- Дельфійський метод; - Морфологічний аналіз; - Метод сценаріїв; - Мозковий штурм; - Репертуарні решітки.
	1.4. Методичні читання аналізу фінансової звітності	- Горизонтальний аналіз; - Вертикальний аналіз; - Трендовий аналіз
	1.5. Методи деталізації	- Ранжування; - Факторний аналіз
2. Формалізовані (математичні, аналітичні, об'єктивні, математизовані)	2.1. Елементарні методи мікроекономічного аналізу	- Балансовий метод; - Прийомних ланцюгових підстановок; - Інтегральний метод; - Прийом вирівнювання початкових точок аналізу
	2.2. Традиційні методи економічної статистики	- Метод порівняння величин; - Індексний метод; - Метод угруповання.
	2.3. Математико-статистичні методи вивчення зав'язків	- Кореляційний аналіз; - Регресійний аналіз; - Кластерний аналіз
	2.4. Методи теорії прийняття рішень	- Імітаційне моделювання; - Аналіз чутливості; - Метод побудови дерева рішень
	2.5. Методи фінансових обчислень	- Дисконтування та нарощування; - Методи оцінки грошових потоків

Додаток Д

4. Показники рентабельності			
4.1 Рентабельність продукції за валовим прибутком	<u>Валовий прибуток</u> Собівартість реалізованої продукції	<u>Ф№ 2 р.2090</u> <u>Ф№ 2 р.2050</u>	Збільшення
4.2. Рентабельність продукції за операційним прибутком	<u>Операційний прибуток</u> Собівартість реалізованої продукції	<u>Ф№ 2 р.2190</u> <u>Ф№ 2 р.2050</u>	Збільшення
4.3. Рентабельність операційної діяльності	<u>Операційний прибуток</u> Операційні витрати	<u>Ф№ 2 р.2190</u> <u>Ф№ 2 р.2550</u>	Збільшення
4.4. Рентабельність звичайної діяльності	Прибуток від звичайної діяльності Витрати від звичайної діяльності	<u>Ф № 2 р. 2290</u> <u>Ф№ 2 р.2550+ р.2250+</u> <u>р.2255+ р.2300</u>	Збільшення
4.5. Валова рентабельність продажу	<u>Валовий прибуток</u> Чистий дохід	<u>Ф № 2 р. 2090</u> <u>Ф № 2 р.2000</u>	Збільшення
4.6. Операційна рентабельність продажу	<u>Операційний прибуток</u> Чистий дохід	<u>Ф № 2 р. 2190</u> <u>Ф № 2 р.2000</u>	Збільшення
4.7. Чиста рентабельність продажу	<u>Чистий прибуток</u> Чистий дохід	<u>Ф № 2 р. 2350</u> <u>Ф № 2 р.2000</u>	Збільшення
4.8. Рентабельність активів	<u>Чистий прибуток</u> Валюта балансу	<u>Ф № 2 р. 2465</u> <u>Ф № 1 р.1300</u>	Збільшення
4.9. Рентабельність власного капіталу	<u>Чистий прибуток</u> Власний капітал	<u>Ф № 2 р. 2465</u> <u>Ф № 1 р. 1495</u>	Збільшення
4.10. Рентабельність оборотних активів	<u>Чистий прибуток</u> Оборотні активи	<u>Ф № 2 р. 2350</u> <u>Ф № 1 р. 1195</u>	Збільшення
4.11. Рентабельність виробництва за операційним прибутком	<u>Операційний прибуток</u> Основні засоби	<u>Ф № 2 р. 2190</u> <u>Ф № 1 р. 1095</u>	Збільшення
4.12. Рентабельність інвестованого капіталу	<u>Чистий прибуток</u> Інвестований капітал	<u>Ф № 2 р. 2465</u> Збільшення по рр.1495+ р.1595+ р.1600 <u>Ф. №1</u>	Збільшення
4.12. Коефіцієнт реінвестування прибутку	Реінвестований прибуток Чистий прибуток	<u>Ф. №1. збільшення по (р.1415 + р.1420)</u> <u>Ф. №2 р. 2465</u>	Збільшення

